

MĚSTSKÝ ZPRAVODAJ

Prosinec 2019

Újezd u Brna

Vážení spoluobčané,

v prvním čísle letošního zpravodaje jsem psala o tom, že máme před sebou spoustu práce. Bezpochyby totéž platí i pro rok následující. Vždyť zevrubným sečtením všech závd na majetku města jsme došli k závratnému zjištění, že vnitřní dluh našeho města je minimálně 40 milionů korun. Tato tíže jako těžký balvan dopadá zejména na pana místostarostu, Ing. Karla Vévara, který se snaží každý den neúnavně řešit problémy a technické nedostatky na nemovitostech města a současně všechny nedostatky, s nimiž přicházíte Vy osobně.

Máme tedy nejenom před sebou spoustu práce, ale také již velké množství práce bylo v letošním roce vykonáno. Z těch největších akcí je třeba uvést rekonstrukci rozvodů vody v základní škole, při níž současně probíhala oprava elektroinstalace a výměna podlah ve třech třídách. S rekonstrukcí rozvodů vody byly spojeny obkladačské a malířské práce v 15 třídách, 5 kabinetech, sborovně, na 4 toaletách, dále na chodbách, vrátnici, v kuchyni a jídelně základní školy. To znamenalo bezmála 3 měsíce intenzivní práce.

Dalším velkým projektem bylo přeložení kabelu nízkého napětí do země a s tím spojená rekonstrukce veřejného osvětlení na ulicích Tyršova, Legionářská, Sušilova, Hybešova a Komenského.

Největší v tomto roce realizovaná akce „II/418 ÚJEZD U BRNA–OTNICE, 1. stavba“ nám přinesla nečekané překážky v souvislosti s realizačním projektem, se kterým nebyli obyvatelé části Rychmanov seznámeni. Došlo zde k mnohým krizovým situacím v souvislosti s parkovacími stáními, ta neměla potřebná povolení ke zbudování a současně zdržení stavby způsobila také petice za zachování vzrostlých stromů.

V letošním roce se nám podařilo získat podporu na vybavení Family Pointu, zbudování mezigeneračního centra v bývalé cukrárně, která je součástí budovy radnice, a dále revitalizaci parku na starém hřbitově naproti sokolovně. Dále jsme získali dotaci na regeneraci podlahy v tělocvičně základní školy. Tato akce bude realizována na začátku roku 2020. Zapojili jsme se do projektu I.C.E. karta a Audit Family Friendly Community.

Paní místostarostka, Mgr. Bc. Petra Kocúrová, se mimo jiné usilovně stará o rychlé zpracování změny územního plánu a dvou územních studií, které by měly umožnit výstavbu rodinných domů za ulicí 9. května a Pod Trať.

Je až neuvěřitelné, kolik kulturních a společenských akcí se podařilo v letošním roce uspořádat. Věřím a doufám, že členové komisí mají stále hodně sil pro plánování a zejména organizaci akcí v příštím roce. Všem, kteří se na přípravě a organizaci akcí podílejí, patří můj velký dík. Děkuji Vám všem za Vaši práci, které si nesmírně vážím. V srpnovém čísle zpravodaje jste byli informováni o petici za odvolání ředitelky mateřské školy, Mgr. Markéty Markelové. Paní ředitelka se k petici ve zmíněném čísle zpravodaje vyjádřila, nicméně v souvislosti se všemi následujícími událostmi se rozhodla vzdát funkce ředitelky k 31. 10. 2019. V současné době tedy probíhá konkurzní řízení na výběr nového ředitele mateřské školy. Věřím, že navzdory všem negativním věcem, které tuto kauzu provázejí, bude vše obráceno v dobré ke spokojenosti dětí navštěvujících mateřskou školu, jejich rodičů i zaměstnanců této školy.

Vážení spoluobčané, v letošním roce si připomínáme třicáté výročí sametové revoluce. Před třiceti lety jsme mnozí prožívali dny plné radostné naděje ze znovuzískané svobody. Je zcela pochopitelné, že pod tíhou každodenních starostí zapomínáme na tyto krásné dny plné optimismu, naděje a štěstí. Přeji Vám i sobě, abychom si více dokázali uvědomovat, co pro náš život znamená svoboda a mír.

Současně Vám přeji klidné prožívání doby adventní, nádherné a požehnané svátky vánoční a pokojnou důvěru ve vše dobré v novém roce 2020.

Vaše starostka Marie Kozáková

Slovo starostky	2
Usnesení ZM	3
Odpovědi na nejčastější dotazy občanů	3
Rozhovor s panem farářem Petrem Hoškem	5
Text k dotazníku	6
Kalendář	6
Vyhodnocení soutěže o nejrozkvetlejší zahrádku	6
Třetí vítání občánků	7
Sametová revoluce očima žáků základní školy	8
Beseda s pamětníkem	8
Posezení pro seniory	8
Senioři dětem, děti seniorům	9
Patnáct statečných	10
Podzimní muzicírování s Jamírkem	11
S MUDr. Martinou Jonasovou o medicíně, o dětech a o Vánocích...	11
Šest let akademických	12
V Újezdě nebo v Újezdu	13
Do knihovny nejen pro knihy	13
Oslí oslava narozenin na Farmě Koně Újezd	14
Souhrnný přehled z dění v újezdské házené za srpen až říjen	15
Újezdský fotbal žije!	16
Vyhodnocení podzimní části fotbalové sezóny SK Újezd u Brna	17
Kdy zazáří stromček?	17
Sbor GML otevře bránu adventního času	18
Adventní čas a jedinečný koncert souboru Musici Cameralis	18
Kdy bude celé naše město zpívat? Aneb pozvánka na Újezdské vánoční zpívání	19
Cimbal Classic s vůní Vánoc	19
Rybářské závody pro děti a mládež	20
Vánoční výstava a jarmark	20
Pozvánka na vánoční koncert (Nadační fond JAMIRO)	21
Příběh prvního Vánočního stromu republiky	22
Ze starých kronik	24
Betlémská hvězda ať vám jasně svítí...	25
Tříkrálová sbírka	26
Darujte krevní plazmu, zachráníte životy	27
Orlovna Telnice – reklama	27
Dobrý skutek za starý mobil?	28
Soutěž o nejlepšího sněhuláka	29
Jak třídit odpady z domácností?	30
Jak to bude s odvozem odpadů	31
Pořad bohoslužeb o Vánocích	31
Plán akcí na nejbližší měsíce	32

Okénko do zastupitelstva

Usnesení z 8. zasedání Zastupitelstva města Újezd u Brna konaného dne 7. 10. 2019 v 18 hodin v sále restaurace Na Rychtě.

1. Zastupitelstvo města Újezd u Brna jmenuje ověřovatelem zápisu Mgr. Radka Řeřichu a Ing. Miloše Zapletala.
2. Zastupitelstvo města Újezd u Brna schvaluje program 8. zasedání Zastupitelstva města Újezd u Brna.
3. Zastupitelstvo města bylo seznámeno s Protokolem o dílčím přezkoumání hospodaření Města Újezd u Brna za období od 1. 1. 2019 do 30. 6. 2019, které proběhlo ve dnech 24. a 25. 7. 2019. Závěr protokolu zní: Hospodaření podle rozpočtu a vedení účetnictví ÚSC proběhlo ve sledovaném období v souladu s obecně závaznými předpisy.
4. Zastupitelstvo města bylo seznámeno s projektem „Obytnýsoubor mlýn“ a pověřuje Radu města Újezd u Brna zpracováním připomínek, které budou předány společností knesl kynčl architekti s. r. o.
5. Zastupitelstvo města Újezd u Brna rozhodlo přistoupit k dobrovolnému svazku obcí „Region Cezava“ a pověřuje starostku, aby učinila všechny kroky potřebné pro přijetí.
6. Zastupitelstvo města Újezd u Brna rozhodlo, že město bude prostřednictvím dobrovolného svazku obcí „Region Cezava“ využívat služeb pověřence GDPR, a to za příspěvek ve výši 8 Kč/obyvatel/rok.
7. Zastupitelstvo města rozhodlo o nejvhodnější nabídce na akci „Regenerace sportovního povrchu tělocvičny ZŠ Újezd u Brna“ za částku 2 862 521,20 Kč včetně DPH a rozhodlo zadat realizaci akce společnosti PROSTAVBY, a.s., Dědina 447, 683 54 Otínice, IČO: 27713130. Zastu-

pitelstvo města ukládá místostarostovi Ing. Karlu Vévarovi, aby sdělil uchazeči výsledek výběrového řízení.

8. Zastupitelstvo města rozhodlo uzavřít a schvaluje smlouvu na akci „Regenerace sportovního povrchu tělocvičny ZŠ Újezd u Brna“, která byla součástí veřejné zakázky, se společností PROSTAVBY, a.s., Dědina 447, 683 54 Otínice, IČO: 27713130 a pověřuje starostku města jejím podpisem.
9. Zastupitelstvo města ukládá Radě města podat žádost, zda není možné posunout termín realizace akce „Regenerace sportovního povrchu tělocvičny ZŠ Újezd u Brna“ na období letních prázdnin 2020.
10. Zastupitelstvo města Újezd u Brna rozhodlo uzavřít smlouvu o právu provést stavbu – vodovodní přípojku k rodinnému domu č. p. ...., Štefánikova (na pozemku parc. č. 1733, k. ú. Újezd u Brna), na pozemku ve vlastnictví Města Újezd u Brna, část parc. č. 127/1 a 1537/1, k. ú. Újezd u Brna, mezi stavebníkem Josefem Kratochvílem, ..., 664 01 Bílovice nad Svitavou, na straně jedné, a Městem Újezd u Brna, na straně druhé, a pověřuje starostku města podpisem smlouvy.
11. Zastupitelstvo města Újezd u Brna rozhodlo uzavřít smlouvu o právu provést stavbu – kanalizační přípojku k rodinnému domu č. p....., Štefánikova (na pozemku parc. č. 1733, k. ú. Újezd u Brna), na pozemku ve vlastnictví Města Újezd u Brna, část parc. č. 127/1, k. ú. Újezd u Brna, mezi stavebníkem Yvonnou Svobodovou, ..., 664 53 Újezd u Brna, na straně jedné, a Městem Újezd u Brna, na straně druhé, a pověřuje paní starostku města podpisem smlouvy.
12. Zastupitelstvo města Újezd u Brna ukládá Radě města Újezd u Brna, aby připravila podmínky pro žadatele pro vybudování infrastruktury.

Odpovědi na nejčastější dotazy občanů

Základní obecné informace o změnách v DVB-T vysílání

Zdroj: 3C spol. s r.o.

Jak jste již mnozí zaznamenali z informací v televizi a dalších médiích, dochází od října 2019 na území České republiky ke změně v terestrickém vysílání DVB-T, které bude nahrazeno novějším systémem.

Od podzimu dochází k postupnému vypínání vysílání ve stávajícím systému DVB-T. Po vypnutí vysílání DVB-T bude možné naladit terestrické vysílání pouze v novém systému DVB-T2, H.265

Podle dostupných informací bude vysílání DVB-T ukončováno postupně od října roku 2019 a v Jihomoravském kraji vč. Brna dojde k vypnutí vysílání DVB-T počátkem roku 2020, uvádí se březen 2020.

Příjem ve stávajícím systému DVB-T v rozvodech TKR a STA, v našem městě zůstává pro naše uživatele beze změny minimálně do února 2020.

Během měsíce března budeme také náš systém TKR připravovat na příjem vysílání ve formátu DVB-T2 tak, aby po konečném vypnutí vysílání DVB-T došlo k plynulému přechodu na nový systém.

Pro uživatele TKR to znamená, že pokud budou chtít přijímat toto vysílání v našem televizním kabelovém rozvodu TKR, musí mít již od března roku 2020 TV přijímače vybavené tunerem DVB-T2 a kódováním HEVC (nebo také bývá označován H.265). Další levnější variantou je doplnit a propojit stávající TV přijímač s externím set-top boxem s tunerem pro příjem vysílání DVB-T2/H.265. Tyto set-top boxy jsou již běžně k dostání v maloobchodní prodeji. Ceny základních nejlevnějších seto-boxů začínají od 500 Kč. TV přijímače i set-top boxy pro příjem vysílání DVB-T2, H.265 vhodné pro příjem v ČR jsou označeny nálepkou certifikováno (schváleno) pro příjem v ČR. Více informací: <http://ujezdubrna.cz/2019/10/24/kabelova-televize-a-dbv-t2/>

Má soused povinnost udržovat svůj pozemek?

Je nějaká vyhláška, která upravuje nebo nařizuje, jak se musí vlastník pozemku starat o svůj pozemek? Kdo by to měl řešit?

Sousedské vztahy jsou někdy složité. Padá vám ze stromů od sousedů listí na zahradu? Vadí vám jeho vzrostlé keře, které stíní zahrádce, která je nedaleko od společného plotu? Bojíte se, že velké stromy při silných poryvech spadnou na váš dům? Vadí nám sousedova nepokosená zahrada? Jakým způsobem tyto neshody řeší legislativa?

Vůbec není pravdou, že si na svém pozemku můžeme dělat to, co se nám zlíbí. Na spoustu těchto otázek nám dokáže odpovědět Občanský zákoník (zákon č.89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, „NOZ“), který upravuje oblast sousedských práv v ustanoveních §1013 - § 1023. Tato úprava se vztahuje výslovně k vlastnictví pozemku.

Pro stromy v blízkosti společných hranic pozemků různých vlastníků platí zvláštní režim, kdy upravuje problematiku:

- odstranění přesahujících větví a kořenů sousedním vlastníkem. Soused musí souseda nejprve vyzvat, aby přerůstající části odstranil, teprve pokud tak neučiní, má vlastník sousedního pozemku právo odstranit převisy a porosty sám. To však jen v případě, že sousedův strom skutečně vadí (např. stíní do oken). Soused může dokonce požadovat, má-li pro to vážný důvod, zasáhnout preventivně a požadovat odstranění stromu.
- omezení výsadby stromů u hranice pozemků. Některé stromy mohou představovat pro sousední nemovitost potencionální nebezpečí. „Nestanoví-li jiný právní předpis nebo neplyne-li z místních zvyklostí něco jiného, platí pro stromy dorůstající obvykle plné výšky 3 m jako přípustná vzdálenost od společné hranice pozemků 3 m a pro ostatní stromy 1,5 m.“ Toto nelze použít, jeli na sousedním pozemku les nebo sad, tvoří-li stromy rozhradu.

Pro vše, co může rušit a vadit, platí:

- sousedská práva, která omezují výkon individuálních vlastnických práv. Vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, ořesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně

omezují obvyklé užívání pozemku. Může se například jednat i o vnikání zvířat na cizí pozemek. Speciálním zákonem je pak například upraven chov zvířat a pěstování rostlin.

- u spadaného listí ze stromů platí – je zakázáno obtěžování sousedů v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezující obvyklé užívání pozemku. Pokud listí na Váš pozemek padá, platí to stejné, co v případě spadaných plodů, tedy takové listí je povinnen uklidit vlastník pozemku, na který – byť z cizích stromů či keřů – listy padají.
- plody spadané ze stromů a keřů na sousední pozemek náleží vlastníkovu sousedního pozemku.
- nesekaná tráva a plevel po celý rok – pozemek je třeba udržovat v takovém stavu, aby nedocházelo k obtěžování majitelů sousedních pozemků. Dále zde platí, že majitel zapleveleného pozemku má mimo jiné povinnost odstraňovat plevele, což je stanoveno v zákoně o rostlinolékařské péči (§ 3 zákona č. 326/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Za neudržování pozemků může obecní úřad obce s rozšířenou působností uložit pokutu fyzické osobě až do výše 30 000 Kč, právnické nebo podnikající fyzické osobě až do výše 2 000 000 Kč.

Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu č. 334/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v § 3 odst. 1 říká, že hospodařit na zemědělském půdním fondu musí vlastníci nebo nájemci pozemků tak, aby neznečišťovali půdu, a tím potravní řetězec a zdroje pitné vody škodlivými látkami ohrožujícími zdraví nebo život lidí a existenci živých organismů, nepoškozovali okolní pozemky a příznivé fyzikální, biologické a chemické vlastnosti půdy a chránili obdělávané pozemky podle schválených projektů pozemkových úprav.

Znečištění veřejného prostranství, veřejně přístupného objektu nebo veřejně prospěšného zařízení anebo zanedbání povinnosti úklidu veřejného prostranství a pokuty za takové jednání řeší zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Podle ustanovení § 66d zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, může obecní úřad uložit pokutu až 500.000 Kč fyzické osobě i právnické nebo podnikající fyzické osobě za přestupek, kterým je neudržování čistoty a pořádku na pozemku, který taková osoba užívá nebo vlastní, a tím naruší vzhled obce, nebo narušení životního prostředí v obci nebo odložení věci mimo vyhrazené místo.

Abychom se vyvarovali případným nepříjemnostem, musíme své pozemky udržovat v řádném stavu, nesmíme v žádném případě nad míru přiměřenou závažně rušit práva jiných osob, jakož i vykonávat takové činy, jejichž hlavním účelem je jiné osoby obtěžovat nebo poškodit. Ten, kdo je rušen, se může u soudu domáhat zákazu činnosti, která jej obtěžuje. Je-li žaloba důvodná, soud nařídí sousedovi, aby se zdržel protiprávních zásahů do žalobcova vlastnictví.

Rozhovor s panem farářem Petrem Hoškem

Dobrý den pane faráři, xmohu poprosit o malé představení pro všechny, kteří Vás neznají nebo k Vám do kostela nezavítají tak často?

Dobrý den, jmenuji se Petr Hošek, jsem rodák z malého čtyřicetitisícového města Třebíče, je mi 45 let, jsem 16 let knězem a farnost Újezd u Brna je čtvrtá farnost v Brněnské diecézi, ve které působím. A protože zde začínám už sedmý rok, tak zatím je to moje nejdelší působení v jedné farnosti. Snažím se setkávat se všemi, tedy i s těmi, kteří nechodí do kostela, ale ne vždy se mi to úplně podaří.

Jaká byla Vaše cesta k tomu stát se farářem?

Dovolím si Vás trochu opravit, nechtěl jsem se stát farářem, ale knězem. Když je někdo farářem, tak zastává jeden z mnoha úřadů, které jsou v církvi. To znamená konkrétně v případě faráře, že je správcem farnosti (po stránce duchovní i hmotné), tedy určitého územního celku. Každý, kdo žije na tomto území, tak je farníkem, bez ohledu na to, jestli je praktikující katolík, či nikoli. Pokud Vám mám stručně odpovědět na otázku, jaká byla moje cesta ke kněžství, tak byla dlouhá.

Často slychávám, že Újezd je město plné křesťanů. Je to tak? A je Vaše církev ta jediná?

Křesťanů je zde sice dost, ale kdyby jich bylo ještě víc, určitě bych se nezlobil. Samozřejmě jsou zde i evangelíci, protože jak víte, Rychmanov byl vždy spíše evangelický. Důležité a podstatné je věřit v jednoho Boha, a to je to, co nás má spojovat, i když cesty k Němu jsou rozdílné.

Spolupracují církve mezi sebou nějakým způsobem nebo spíše každá za sebe?

Co se týká spolupráce, tak minimálně je to v každoročních modlitbách za jednotu křesťanů. Papež František ve svém pontifikátu usiluje o sjednocení křesťanů a navazuje na práci svých předchůdců, zvláště sv. Jana Pavla II.

Jak se podle Vás proměnila úloha církvi s nástupem 21. století, digitálních technologií a technologie všeobecně?

Pán Bůh byl, je a bude pořád jeden ve třech osobách a spíš záleží, jak my k němu přicházíme. Jistě nové technologie přispívají k šíření křesťanství a byla by škoda je nevyužít. I církev jde v komunikaci jde s dobou, a to je dobře, ale v učení víry musí hájit a zastávat tradici. Přiznám se, že když se mi jeden kněz před deseti lety chlubil, jak se modlí breviář z mobilu, tak mě to skoro i pohoršovalo. Dnes neznám kněze, který by používal tištěný breviář. Já osobně kromě breviáře, mám v mobilu Bibli v ně-

kolika překladech a jiné duchovní aplikace, které lze během dne kdekoli využít. Pokud bych měl uzavřít Vaši otázku, tak člověk musí, tak jako všechno v tomto světě, používat s rozumem a nestávat se na moderních technologiích závislým.

Myslíte si, že lidé mají k Bohu v dnešní době blíže nebo dál?

Myslím si, že je to zcela individuální, protože velice často slyšíte, že někdo říká, jak se lidé mají dobře, jak jsou po všech stránkách zabezpečeni, protože prakticky nic nepotřebují, a proto možná ani s Bohem v životě nepočítají. Je to ovšem jenom jedna strana mince. Ale já jsem se už za šestnáct let kněžství setkal s celou řadou lidí, kde opak byl pravdou. Protože víra je osobní, trůfám si říct intimní vztah člověka s Bohem, který se z vnějšího pohledu nedá vůbec posoudit a ani zhodnotit. Jinými slovy víra je dar, o který musíme celý život něžně pečovat.

V posledních několika letech je velkým tématem zdanění církevních restitucí. To Ústavní soud letos zrušil. Jak toto rozhodnutí vnímáte?

Téma církevních restitucí v mnohých, kteří nemají rádi církev, vyvolává určité napětí a nevraživost vůči církvi, to však pouze do chvíle, než budou potřebovat například sociální službu v podobě hospicové péče a uvědomí si, že to vše financuje církev z vlastních zdrojů a používá tyto prostředky ke službě druhým. Já mám samozřejmě radost, že alespoň něco málo, co si církev zaslouží, jim bylo vráceno, a doporučoval bych, pokud se chce někdo blíže seznámit s problematikou církevních restitucí, ať si najde věrohodné články, například vyjádření biskupské konference či ekumenické rady církvi.

Díky za tento vhled. Přesuneme se nyní z minulosti do blízké budoucnosti. Blíží se čas vánoční, což je pro každou církev speciální období. Jak se na něj připravujete Vy?

Pokud mám odpovědět sám za sebe, tak toto období, podobně jako Velikonoce, patří pro kněze mezi nejnáročnější dobu. Protože hodně zpovídáme, připravujeme si mnoho kázání a ve farnostech jsou i jiné pastorační aktivity. Pokud od toho všeho odhlédnu, a to mohou udělat všichni ve svých domovech, kteří se na svátky Kristova narození připravují úklidem svých domů, vařením apod., tak si především máme uvědomit velikou lásku Boha Otce, který posílá svého Syna a ten přichází na naši zemi a přináší lásku, pokoj, radost a odpuštění. Tedy to, po čem každý člověk touží.

Na konci rozhovoru je vždy prostor pro sdělení občanům města. Je něco, co byste jim chtěl vzkázat?

Určitě je toho mnoho, co by se dalo sdělit, ale především je třeba žít v pokoji a lásce s Bohem a mezi sebou navzájem. A nehledat to, co nás rozděluje, ale to, co nás spojuje.

Rozhovor vedl Jakub Váša

Dotazník

Vážení čtenáři, ve zpravodaji najdete vložený dotazník, ve kterém se můžete svěřit s nápady na zlepšení života v našem městě. Jak jste již byli informováni dříve, jedná se o další krok v rámci projektu Audit Family Friendly Community, kterého se naše město účastní.

Tento dotazník, prosím, vyplňte a vhodte do schránky na městském úřadu. Pokud máte raději nové technologie, jeho

elektronická verze je k dispozici na webových i facebookových stránkách našeho města <http://bit.ly/dotaznik-ujezdubrna>.

Nepodceňte a nepřehlédněte tuto možnost vyjádřit vaše mínění i představy o budoucím vývoji Újezdu. Záleží na tom, záleží na vás!!!

Rostislava Paarová

Kalendář

Vážení spoluobčané, ve spolupráci s Mgr. Šárkou Robešovou a sběratelem, panem Martinem Maršálem, jsme zajistili tisk kalendáře pro rok 2020 s historickými fotkami Újezdu u Brna. Kalendář si můžete zakoupit na podatelně městského úřadu za cenu 99 Kč, přičemž výtěžek z prodeje bude použit na obnovu památek v našem městě.

Vedení města Újezd u Brna

Vyhodnocení soutěže o nejrozkvetlejší předzahrádku

V dubnovém zpravodaji byla vyhlášena soutěž o nejrozkvetlejší předzahrádku v našem městě. Účast v soutěži byla velmi jednoduchá, stačilo vyfotografovat svoji rozkvetlou předzahrádku a poslat na soutěžní email. Soutěžilo se ve dvou kategoriích.

1. **Cenu veřejnosti** se soutěžilo v hlasování na Facebooku města, které proběhlo po uzávěrce soutěže v září, k vítězství stačilo získat co nejvíce „lajků“.

Vítězství si připsala paní Kristýna Nováková. Svoji cenu, poukaz od města v hodnotě 1000 Kč na zahradnické potřeby věnovala obyvatelům domu pro seniory u Františka.

2. **Cenu odborné poroty** vybrali členové Komise životního prostředí podle dříve uveřejněných kritérií. Hodnotila se druhová rozmanitost květin v předzahrádce, úživnost předzahrádky pro hmyz a estetický přínos předzahrádky pro město.

Cenu odborné poroty získal pan Zdeněk Přichystal, obdržel také poukaz na zahradnické potřeby v hodnotě 1000 Kč.

Mimořádně byla udělena i cena odborné poroty za druhé místo, které získala skupina obyvatel domu pro seniory u Františka, které pečují o květinovou předzahrádku kolem domu. Cenu, tj. balíček jarních cibulovin věnoval předseda Komise životního prostředí.

Mimoto všichni soutěžící obdrželi sklenici medu od Včelařství u Staré hory za přínos pro naši přírodu.

Děkujeme všem soutěžícím za účast a blahopřejeme výhercům. Soutěž o nejrozkvetlejší předzahrádku bude vyhlášena i v příštím roce. Chceme tímto i nadále povzbuzovat a odměňovat aktivitu občanů v péči o květinové předzahrádky.

René Mitrenga

Třetí vítání občánků – malý slavnostní společenský obřad

V sobotu 19. října proběhlo v obřadní síni na radnici slavnostní přivítání nových malých občánků. A nebylo jich málo – z 16 pozvaných dětí přijalo pozvání 12, a tak abychom se do obřadní síně všichni vešli, vítání proběhlo ve dvou etapách.

10:30 hodin: Vít Kopeček, Daniel Kraus, Pavlína Sádliková, Eva Kučerová, Kryštof Michálek, Petra Müllerová, Viktorie Petláková.

11:00 hodin: Teraza Oravcová, Radomír Hutter, Lea Müllerová, Michal Andrys, Ema Dvořáková.

Naším nejmenším recitovali u kolébky tyto děti: Jan Kaválek,

Tomáš Divácký, Markéta Florianová, Amálie Životská, Barbora Divácká.

Rodiče si vyslechly slova projevu starostky města, Ing. Marie Kozákové, plná životních moudrostí a zkušeností. Následoval slib rodičů do Pamětní knihy města, předání upomínkových předmětů a květin rodičům, několik fotek na památku s miminkem v kolébce a společné foto našich „novopečených újezdáků“ s rodiči.

Přejeme rodinám a jejich dětem šťastný a láskou naplněný život.

Magdalena Pízová

Sametová revoluce očima žáků základní školy

17. listopadu jsme oslavili třicet let od sametové revoluce a pádu komunismu v Československu. V souvislosti s touto událostí proběhl 8. listopadu v naší základní škole projektový den, do kterého se zapojili všechny třídy i pedagogové. Žáci si společně s vyučujícími připomněli zásadní okamžiky a osobnosti tehdejší doby a poté vytvářeli materiály na výstavu pro veřejnost, která se uskutečnila 15. listopadu v odpoledních hodinách v budově školy.

Dnešním dětem je téma sametové revoluce vzdálené, sami říkají, že si tehdejší režim představit nedokáží. Proto jsme se snažili jim celou dobu ukázat i prostřednictvím módy, gastronomie, předmětů denní potřeby, kultury a sportu. Žáci devátého ročníku se zúčastnili besedy s pamětníky, kteří jim povyprávěli o dění v listopadu 1989 v Praze a Brně.

Mgr. Petra Kořínková, vyučující dějepisu a občanské výchovy

Beseda s pamětníkem

V pondělí 4. listopadu 2019 proběhly v obou třídách 9. ročníku besedy s pamětníkem událostí nejen v roce 1989, ale i v roce 1968. Besedy vedla Mgr. Soňa Grossmanová. Poukázala především na způsob života v době tzv. budování socialismu. Chlapci a děvčata pozorně vyslechli vzpomínky na uplynulých šedesát let a na to, jak se žilo v době totality. Mohli vše srovnat se svým životem v současné společnosti. Některým uvedeným příkladům jen těžko uvěřili, například proč nesměli být soukromí podnikatelé, proč nebylo zboží, když všichni pracovali, proč a na

co se stály fronty, co to bylo „podpultové zboží“, proč nesměli lidé svobodně kamkoliv cestovat, proč se volilo tzv. manifestačním způsobem ...

Dnešní mladí lidé mají jen malou představu o životě za socialismu. Zdá se jim nepochopitelný. Je to asi dobře, ale současně je nutné si tuto dobu stále připomínat, aby si mladí lidé uvědomili, jaké nebezpečí se skrývá za jakýmkoliv totalitním systémem.

Mgr. Soňa Grossmannová, vyučující a asistent pedagoga

Posezení pro seniory

V úterý 24. 9. 2019 se v jídelně Domova s pečovatelskou službou uskutečnilo další Posezení pro seniory. Tuto akci pořádala Sociálně – zdravotní komise ve spolupráci s městem. Na začátku tohoto setkání jsme se zaposlouchali do skladeb, které nám zahrála na violoncello Anna Marie Kozáková. Poté se muziky ujal již tradičně pan Sekanina a mohlo se začít zpívat,

tančit a společně si povídat. Nechybělo ani malé občerstvení v podobě chlebičky a kávičky.

Na závěr proběhla tombola, při které měl ne jeden senior radost z pěkné výhry. Tato akce se skvěle povedla a my se budeme těšit na další podobná setkání.

Pavλίna Kroupová

Senioři dětem, děti seniorům

Každý člověk vyrůstající v rodině, ale i v jiných životních podmínkách, bezesporu vnímá ve svém blízkém i vzdáleném okolí jistou generační rozmanitost. Přestože dříve byly různé generace přirozenou součástí našich životů, v posledních letech se zejména vnoučata a senioři vzdalují. Mnohdy se přestávají znát, chápat a vnímat. O tzv. „mezigenerační solidaritě“ byly již napsány spousty odborných publikací. Podle odborníků jsou senioři často podceňováni, bráni jako přítěž, jako někdo, kdo ve většinové společnosti těžko hledá uplatnění. A přitom třeba právě generace dnešních třicátníků a čtyřicátníků ještě pamatuje, jak důležití pro ně byli a často ještě jsou prarodiče, se kte-

koli z občanů seniorského věku měl zájem číst dětem ve školce, přihlaste se u paní Pavlíně Kroupové na tel. č. 725 171 859.

Další část s názvem „Kdo dnes přijde na návštěvu?“ se koná v domově s pečovatelskou službou a domově pro seniory v duchu vzájemné sociální interakce mezi dětmi a dříve narozenými. Předškolní děti budou docházet zhruba jednou za dva měsíce za seniory a při společném setkávání budou trávit čas při různých hrách, tvoření, zpívání a povídání. Mezigenerační učení je obecně považováno za velmi přínosné, a to nejen v rámci tradičního vzdělávání. První setkání tohoto charakteru proběhlo v úterý 22. 10. 2019 souběžně v DPS a v Domově

u Františka. Děti si společně se seniory vyráběly krásné papírové dráčky. Vzájemná radost z tohoto setkání byla jasně čitelná v očích všech zúčastněných.

Poslední část projektu s názvem „Školáci čtou seniorům“ probíhá setkáním dětí ze základní školy nejprve se seniory žijícími v Domově u Františka, později dle zájmu i v dalších seniorských zařízeních. První setkání proběhlo ve čtvrtek 7. 11. právě v Domově u Františka.

Vztah mládeže ke starší generaci bývá zdrojem kritiky nebo mnohdy přinejmenším bezradnosti. Často chybí vzájemné porozumění a někdy i slušnost, přitom každý starší člověk má jistě co předat nejmladší generaci. Výchova k dobrovolnictví a pomoci by měla tvořit nedílnou součást každé společ-

nosti. V tomto duchu je zaměřeno právě setkávání školáků se seniory.

nosti. V tomto duchu je zaměřeno právě setkávání školáků se seniory.

Bylo by velmi krásné, pokud by se nám společně podařilo alespoň z části přiblížit se výroku německého básníka Johanna Wolfganga von Goetha: „Šťěstí je poznat v mládí přednosti stáří a stejně šťastí je udržet si ve stáří přednosti mládí.“

Božena Flajšingerová

rými trávili čas. Velmi ztelně si tak uvědomují, že starší lidé mohou být a jsou pro svou rodinu a přátele ještě v mnohém potřební a užiteční a své místo ve společnosti jednoznačně a nezaměnitelně mají. Projekt staví na vzájemném setkávání a interakci právě mezi dětmi a seniory. To nejdůležitější, co by dětem a seniorům tento projekt měl přinést, je vzájemný respekt, sdílení společného času a radost z poznávání se navzájem. Projekt byl v našem městě zahájen od září letošního roku. Do vzájemné spolupráce vstoupila mateřská škola, základní škola, Domov u Františka, obyvatelé DPS a další senioři našeho města za koordinace Sociálně – zdravotní komise. S výběrem jednotlivých publikací pomohly naše milé knihovnice.

První část projektu s názvem „Kdopak dnes přečte pohádku?“ probíhá v mateřské škole. V pravidelných čtrnáctidenních intervalech dochází do školky senioři a čtou dětem pohádky, případně si s nimi povídají o svých životních zkušenostech a zážitcích. První setkání se uskutečnilo ve středu 16. 10. 2019 a do školky přišel číst dědeček, pan Jiří Jeniš. Tímto bychom Vás zároveň chtěli pozvat k účasti na tomto projektu. Pokud by kdo-

Patnáct statečných

Vedení představou, že nejen hudbou, zpěvem a tancem, ale i sportem žijí senioři, uspořádali jsme kurz nordic walking (severská chůze), tj. sportovní chůze se speciálními sportovními holemi pro lepší kondici. Akce byla určena především pro seniory, ale nejen pro ně.

Organizace byla trochu překotná, protože se vše seběhlo během jednoho týdne. Předem se přihlásili celkem čtyři účastníci, což paní lektorku překvapilo, ale neodradilo. V jídelně DPS se nakonec sešla patnáctka statečných, kteří povětšinou nevěděli, do čeho jdou, a to doslova.

Trocha historie nikoho nezabije

Za vznik nordic walkingu vděčíme vlastně náhodě. 5. ledna 1988 byl zorganizován symbolický běžkařský závod v celkové délce 5 km u příležitosti odhalení sochy legendárního finského sportovce Lauri „Tahko“ Pihkaly u helsinského olympijského stadiónu. Ale protože sněh před konáním akce rozlál, rozhodl se Tuomo Jantunen (v té době ředitel organizace Suomen Latu – Outdoorová Asociace Finska) pozvat dobrovolníky ze sportovní školy v Lahti, aby se zúčastnili akce i tak a rozdal jim několikátéry hůlky. Nakonec kromě dobrovolníků dorazilo i několik dalších účastníků z řad veřejnosti a skupina čítající zhruba 50 lidí se vydala na vyznačenou trať s hůlkami. Odhalování sochy a chůze s hůlkami byly natočeny pro televizní vysílání, které vzbudilo velký zájem a následně přispělo k významnému rozšíření nordic walkingu nejprve u finské veřejnosti a následně i celosvětově.

Výhody nordic walking

Chůze je nejpřirozenější pohybovou aktivitou člověka, takže nordic walking by neměl být pro většinu chodců technicky náročnou disciplínou. Nordic walking je levný. Vstupní investicí je pouze nákup holí, případně kvalitnější sportovní obuvi. Nordic walking se provozuje venku, v přírodě. Blahodárnost přírody a outdoorových aktivit nejen na fyzickou kondici člověka, ale i na psychiku, není nutno rozvádět. Nordic walking se dá provozovat ve skupině, kdy se stává příjemným sociálním sportem, anebo individuálně. Zdravotně omezení jednotlivci mohou v nordic walkingu objevit zajímavou alternativní sportovní disciplínu v momentě, kdy se již nejsou schopni věnovat dynamicky či technicky náročnějším sportům. Rychlost chůze se při používání holí zásadně zrychlí. Zatížení pohybového aparátu je rovnoměrněji rozloženo na celé tělo. Zapojením vrchní části těla se výrazně uleví svalům a kloubům dolních končetin. Zvýšením tepové frekvence při nordic walkingu se snáze a na mnohem kratší vzdálenosti spálí více kalorií než při chůzi bez holí. Při chůzi s holemi je potřeba koordinovat pohyb paží a nohou, takže se do této pohybové aktivity musí zapojit nutně i obě mozkové hemisféry. Trénujeme tedy i mozek. Při dobře technicky prováděném a pravidelném pohybu může dojít k trvalé úpravě chybně držení těla a povoleného vnitřního svalstva.

Nordic walking v DPS a okolí

Do jídelny DPS dorazila lektorka a instruktorka nordic walkingu

paní Zdenka Šardová, na jejíž postavě bylo na první pohled patrné, že sport je její život. Po krátkém historickém exkurzu následovala trocha teorie, která k nordic walkingu jistě patří. No a byl čas hotovit se k další části kurzu, výšlapu do okolí. Účastníci nafašovali ty správné hole a... na tomto místě se chvíli zastavíme. Někteří domácí účastníci dorazili na nordic walking jako na papučový bál, tedy skutečně v bačkorách. Paní instruktorka jim s milým úsměvem vysvětlila, že na praktickou část se opravdu nejedná o tu nejlepší obuv. Žádný problém, jsme místní (rozuměj bydlíme na DPS), změna z bačkor na pevnou obuv je otázkou minutky. Nelíčené bylo překvapení účastníků, že druhá část kurzu nebude probíhat v jídelně, ale vyjdeme skutečně ven, do blízkého okolí. Tedy druhý úprk domů, tentokrát pro něco teplejšího na sebe, protože na triko s krátkým rukávem to venku fakt není. Nakonec je vše v pořádku a můžeme vyrazit.

Výšlap zahajujeme rozcvíčkou, samozřejmě pod vedením instruktorky. Hned při rozcvíčce je jasné, že to nebude úplný relax, protože už po rozcvíčení by se hodil odpočinek. Na ten však není kdy, neboť vyrážíme na praktický nácvik skutečného nordic walkingu. Není chůze jako chůze, některá je severská a sever má opravdu znatelně drsnější podnebí. Podle toho takový nácvik severské chůze vypadá. Šťěstí je, že paní lektorka má vrchovatě pochopení pro všechny nedostatky nováčků v oboru. Dva kilometry pro začátek úplně stačí, někteří už se hlásí k odpočinku. Fajn, na první pokus stačí, ale závěrečné protažení účastníky nemine. Uf, řekl by jeden, ale se závěrem zazní dotazy, co další výšlap? Kdy se sejdeme příště? Kam půjdeme? Vida, nordic walking zanechává viditelnou stopu.

Poděkování

Radě města děkujeme za podporu, komisi pro sport za nápad, paní lektorce za odborné vedení a všem účastníkům za příjemně strávené odpoledne. Můžeme se i opatrně pochválit, protože na první dobrou to nebylo zase tak špatné. Ostatně žádný učený z nebe nespádl. Bylo to poučné, podnětné, zdravé a vůbec... bylo nám milo.

Milan Šafařík

Podzimní muzicírování s Jamírkem

Dožínkové slavnosti v Sokolnicích

Po několika letech jsme letos 15. září opět vystoupili na folklorním odpoledni, které se tradičně konalo na zámeckém nádvoří v Sokolnicích. Jamírek zahrál písničky, s nimiž vystoupil na festivalu ve Strážnici. Písničky se moc líbily, počasí se vydařilo, bylo to krásně strávené odpoledne.

Sousedské posezení v Bošovicích

5. října přijely děti z Jamírku do Bošovic na faru, aby tam zahrály, zazpívaly i zatancovaly na „Sousedském posezení“. I když

počasí nebylo nejlepší, atmosféra celého odpoledne byla vynikající. Dospělí se zahřívali svařeným vínem a medovinou a pro děti byl připravený teplý čaj a také výborné občerstvení. Místní muži zde vařili povidla z jablek a švestek a i my jsme si pár skleniček odnesli domů. Součástí tohoto odpoledne byly i výstavy, které na faře mají. My jsme navštívili zdejší muzeum s expozicí rádií z počátku zahájení rozhlasového vysílání. Výstava byla doplněna i zajímavou přednáškou.

V Bošovicích se nám vždycky moc líbí, lidé jsou zde moc milí.

Vilma Novotná

S MUDr. Martinou Jonasovou

o medicíně, o dětech a o Vánocích...

Všichni dobře víme, že když onemocní dítě, rychle přehodnotíme, co je a co není důležité. Přestanou nás trápit ostatní věci a svoji pozornost soustředíme na uzdravení nejmladších členů rodiny. Snad nejtěžší bývají chvíle v čekárně, jakmile se rozběhne vyšetření, odevzdáváme rozhodnutí do rukou dět-

ského lékaře, v případě našeho města lékařky Martiny Jonasové. A tak se spolu pojďme zaposlouchat do jejího vyprávění...

Co se týče profese, vždy jsem měla vzor ve své mamince. Právě od ní jsem v lednu 1998 obvod převzala, vše přišlo pozvolna a nenásilně. Musím ovšem uznat, že moje tehdejší představy se významně lišily od současné reality.

Pediatrická praxe se stejnou měrou zabývá jak léčbou převážně akutních infekčních stavů, tak preventivní péčí o děti zdravé, abychom předešli mnohým zdravotním komplikacím v jejich bu-

doucnosti. Tato preventivní péče samozřejmě zahrnuje i problematiku očkování. A tím se dostávám plynule k dalšímu tématu: Na co zapomínají rodiče dětí? Někteří dnes zcela záměrně odmítají své děti očkovat, ať pod vlivem internetu či rádoby zasvěcených zájmových skupin, a tím svým vlastním dětem a jejich vrstevníkům připravují „časovanou biologickou bombu“, se kterou se budou muset v budoucnu vypořádat...

A jak vnímám naše město? Újezd u Brna je jistě příjemným místem pro život, ale vždy je co zlepšovat, proto by jistě k dalšímu komfortu rodičů a jejich dětí přispělo nějaké chytré dětské hřiště.

Co se týče nadcházejícího období, myslím si, že pro děti by měl vánoční čas zůstat nadále kouzelným. Já osobně vítám klidnou rodinnou atmosféru, ale globálně se mi jeví tento čas stále hektičtější.

Tolik slova MUDr. Martiny Jonasové, dětské lékařky našeho města. Malým pacientům bych chtěla popřát brzké uzdravení, jejich rodičům hodně sil a rozvážnou mysl. Paní doktorce děkuji nejen za rozhovor, ale především za obětavost, se kterou náročnou profesi vykonává. Jak sama říká, měla vzor ve své mamince, přísloví, jablko nepadá daleko od stromu, tedy platí. A dobrý strom má přece vždycky dobrá jablka.

S MUDr. Martinou Jonasovou hovořila Mgr. Markéta Jetelová

Šest let akademických

Od pátku 8. do neděle 10. listopadu probíhala v sále Na Rychtě výstava prací MARTINY SALOŇOVÉ A DOMINIKA FIALY. Krásnou a hojně navštívenou výstavu zorganizovala paní Jarmila Žaludová s Újezdskou Rozmarýnou. Vernisáž výstavy v pátek 8. 11. 2019 doplnili lidovým zpěvem Začanstí mužáci. Při vernisáži byli přítomní seznámeni s tím, že oba mladí autoři vystavovaných děl mají své kořeny v Újezdě u Brna, odkud pocházejí jejich matky – dívčími jmény Karla a Martina Říkovských.

Samotní autoři se nám představili svými životopisy:

Dominik Fiala

S příchodem na tento svět jsem dostal mnoho hřiven. První a největší hřivnou byl můj život, který jsem začal ve funkční a aktivní rodině, kde jsem dostal základní kameny, na kterých se jednoduše stavělo dál. K umění mě přivedl strýc, kmožr a malíř Libor Jaroš, který mě už od sedmé třídy připravoval na střední školu umění a designu, kde jsem studoval design průmyslových výrobků. Byla to krásná práce, ale už ve třetím ročníku jsem se rozhodl, že modelovat tvary rukama mě baví více než modelovat v počítači. Proto jsem zamířil do Prahy na Aka-

demii výtvarných umění, kde jsem si první rok vyzkoušel obor figurální sochařství. Tehdy jsem si potvrdil, že v dnešní době není po tomto druhu umění velká poptávka. Také jsem se utvrdil, že restaurování je umění a že je třeba toto umění studovat, pokud ho chci dělat svědomitě. Proto jsem od dalšího roku přestoupil, a následně vystudoval tento multi umělecko řemeslný obor. Je to povolání, které perfektně naplňuje mou touhu umět všechno. Šest let akademických pro mě byla celkem vojna. Škola to byla tvrdá, ale dobrá. Nebyl ani čas pořádně poznat Prahu, natož se věnovat ostatním koníčkům spjatým s Moravou. Během školy jsem měl příležitost realizovat i vlastní volnou tvorbu. Mezi poslední patří svatý Florián na nové tě-

šanské hasičce a freska na hasičce v Moutnicích. To hlavní, co jsem ale stihl, bylo založit rodinu s mou milovanou ženou. Po šesti letech v Praze si více uvědomuji, co to je mít kořeny a domov. Proto se těším na život na dědině, kde se ještě sem tam někdo drží nemódních, ale dobrých lidových tradic, jako je víra, zpěv a tanec. Mým cílem je být dobrým člověkem, využít svěřené hřivny, tvořit krásné umění a krásu starého umění zachovávat, založit rodinu, zpívat, tančit a s pokorou předat dál to, co jsem dostal.

Martina Saloňová, rozená Jarošová

Martina Saloňová se narodila 28. června 1993 jako Martina Jarošová ve Vojkovicích, od dětství však žije v Žatčanech. K umělecké tvorbě a restaurování měla blízko odjakživa díky svým rodičům. Kromě vzdělání na školách se průběžně učila v ateliéru svého otce, malíře a restaurátora Libora Jaroše. Základní školu studovala v Žatčanech, Telnici a Újezdě u Brna. Poté byla přijata na Střední školu umění a designu, stylu a módy na Husově ulici v Brně, kde studovala obor „Design interiéru – konstrukce a tvorba nábytku“ pod odborným vedením Ing. Arch. Petra Coufala. Během posledních let na střední škole se Martina rozhodla poněkud změnit svůj obor. Spíše než vytváření nového designu ji zajímala práce s historickými díly a znovu-navrácení života omšelým památkám. Po složení maturitní zkoušky nastoupila na Akademii výtvarných umění v Praze do ateliéru „Restaurování výtvarných děl malířských a polychromované plastiky.“ Vedoucím tohoto oboru byl mezi lety 2013–2017 prof. Karel Stretti, od roku 2017 vede ateliér doc. Adam Pokorný, Ph.D. První tři roky studia se Martina věnovala zkoumání historických malířských technik a jejich realizací. V prvním ročníku malířské přípravy se zabývala kresbou a malbou lidského těla. V dalších dvou letech se jednalo především o studie figury, portréty, ale i o malbu zátiší napodobující různá historická období a jejich způsob malby. Během tohoto období si Martina

mohla vyzkoušet odlišnost výstavby obrazu jak na plátěné, tak i na dřevěné desce a základní grafické techniky. Kromě praktických zkušeností v ateliéru měla možnost průběžně nabývat znalosti teoretické, nejen během výuky předmětů na Akademii, ale i na různých restaurátorských workshopech či seminářích. Další tři roky studia se zabývala již restaurováním jak historických, tak i moderních maleb. V restaurování uplatňuje své znalosti malby z předchozích let, které jsou potřebné ke správnému pochopení odlišné problematiky a výstavby každého díla. Během pátého ročníku studovala v rámci programu Erasmus+ zimní semestr na „Accademia di Belle Arti di Brera“ v Miláně v ateliéru Restaurování malířských děl pod vedením Davide Riggiardiho. Zde nabyla inspiraci pro svou teoretickou práci, ve které řešila problematiku suchých metod snímání nečistot. V létě roku 2018 se Martina provdala za Jana Saloně, se kterým žije v Žatčanech. Během studia se Martina účastnila pravidelně malířských plenérů na Šumavě, na zámku v Běhařově, kam jezdila i slavná Mařáková škola. V červnu 2019 Martina úspěšně ukončila stu-

dium na Akademii výtvarných umění a nyní se hodlá zabývat zejména restaurátorskou a malířskou činností. Kromě toho se chce věnovat více i dalším zájmům, které musela poslední roky upozadovat kvůli náročnému studiu. Mimo umění a kulturu miluje folklór, tanec, zpěv a cestování. Je členkou ženského pěveckého souboru Újezská Rozmarýna a příležitostně působí jako choreografka v různých folklórních uskupeních. Ve volném čase se ráda věnuje hře na housle, lezení na stěně, boulderingu a běhu. Na výstavě představila jak malířské práce z prvních tří let studia, tak i volné malby z cest.

Je nepochybné, že každý z lidí má touhu zanechat po sobě tady na zemi něco, co jej bude dalším generacím připomínat. A je současně až neuvěřitelné, že toto se podařilo oběma autorům již v jejich tak mladém věku. Především však je třeba vyzvednout zcela zřejmou pokoru obou mladých umělců, kteří žijí v naší blízkosti zcela skromně, nenápadně a obyčejně.

Marie Kozáková

V Újezdě nebo v Újezdu?

Aneb téměř detektivní pátrání po správném užívání názvu našeho města.

Vážení čtenáři zpravodaje, k napsání tohoto článku se chystám už velmi dlouhou dobu. Když jsem se před deseti lety přistěhoval do Újezda, byl jsem překvapený, kolik lidí používá v mluvené řeči skloňování slova Újezd bez Újezda (nikoli bez Újezdu). Ještě překvapenější jsem byl, když jsem se v psané podobě s touto variantou téměř nesetkal. Několikrát jsem použil při pozvánce na nějakou akci tuto formulaci: Akce se koná v Újezdě u Brna. Dostalo se mi mnohých poučení, že jde o skloňování nevhodné a někteří kamarádi jej rovnou označili za pravopisnou chybu, která by se u mne, učitele češtiny, vyskytovat rozhodně neměla. Jak to tedy je správně? A kde to zjistit?

Při pátrání po správné variantě jsem vsadil na jistotu – Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. Na základě mých dotazů jsem dostal následující odpověď: Pokud budete psát újezd s malým u, bude správně pouze jedna varianta – bez újezdu. V případě Újezda u Brna s velkým U jsou správné varianty obě – tedy v 2. pádě bez Újezda i bez Újezdu a v 6. pádě v Újezdě i v Újezdu.

Zkontrolovat si to ostatně můžete sami. Ústav pro jazyk český je totiž velmi moderní institucí a pro běžné uživatele zprovoznil internetovou jazykovou příručku. Pokud budete mít nějaký jazykový problém, stačí do vyhledavače googlu zadat heslo jazyková příručka a objeví se vám odkaz na stránky, kam můžete zadat hledané slovo či sousloví. Po jeho vložení se dočtete nejen informace o jeho skloňování, ale i další podrobnosti. Jsou zde i další odkazy, např. na Slovník spisovné češtiny nebo na Akademický slovník cizích slov a Pravidla českého pravopisu. Nemusíte si objemné svazky těchto publikací balit do batohu, nebo je tahat z knihovny, ale stačí vám pouze chytrý telefon s připojením k internetu.

Ještě jedna poznámka na okraj. Pro některé uživatele textových editorů může nastat problém s tím, že vám červeně podtrhnou i správné varianty (platí to například pro slovo bez Újezda). Nechte se tím zmást. Český jazyk je nesmírně bohatý a o různé varianty v něm není nouze, což počítačovému jazyku úplně nevyhovuje. Ostatně v tom je jeho zrádnost, ale i krása.

Tomáš Kaválek, nadšený učitel českého jazyka

Do knihovny nejen pro knihy

Městská Jiráskova knihovna nabízí kromě výpůjček knih a časopisů také půjčování stolních her. Seznam lze najít na stránkách <http://knihovna.ujezdubrna.cz> v on-line katalogu pod klíčovým slovem „stolní hry“. Těšíme se na Vaši návštěvu a případné tipy na nákup dalších her.

Daria Matoušková, Věra Lísková – knihovnice

Oslí oslava narozenin na Farmě Koně Újezd

Krásný víkendový den 20. října jsme přivítali na naší skromné farmě mnoho návštěvníků z Újezda i širokého okolí. Naše oslí slečna Sofie slavila své první narozeniny!

Návštěvníci dostali příležitost nahlédnout do všech našich prostor a seznámit se se členy našeho týmu. Hosté mohli zvířátka nakrmit mrkví a dosyta pomazlit chlupaté kožíšky všech našich koní, oslíků, králíků, koz, ovcí, koček a nově i lam. Pro děti jsme nasedlali i některé koníky, na kterých se mohli povozit a krátkou prezentaci si pro nás připravili i zvířecí záchranáři.

Děkujeme všem hostům, že s námi strávili tento krásný den. Rádi bychom Vás pozvali na tradiční Vánoční krmení zvířátek. Využijte štědrodenní dopoledne k procházce a přilepšete našim zvířatům trochou mrkve. Zahřejeme Vás teplým čajem i svařákem a dětská srdíčka potěší svezení na koních. Více informací najdete na našem Facebooku.

Celý tým Farmy Koně Újezd se na Vás moc těší!

Rybářské závody pro děti a mládež

V sobotu 5. října se uskutečnily rybářské závody, které organizoval místní spolek Rybáři Újezd u Brna. Počasí malým rybářům nepřálo, ale ani to je neodradilo od vytrvalého zápolení a od snahy být nejúspěšnější. Mezi všemi zapálenými rybáři zvítězila malá rybářka Barborka Odehnalová, která ulovila kapry v celkové délce 204 cm, na druhém místě se umístil Šimon Haluza s úlovky v délce 117 cm a na třetím místě Richard Rybanský s celkovou délkou úlovků 96 cm. Závodů se zúčastnilo celkem

15 malých a mladých rybářů ve věku do 16 let. Samozřejmě, jak už to u našich rybářů bývá zvykem, pro všechny přítomné byla nachystaná odměna a výborné občerstvení. Za vše je nutno poděkovat panu Josefu Štulíkovi, předsedovi spolku a jeho týmu, který s poctivostí a nadšením závody pravidelně připravuje. Milí rybáři, ať vás vaše nadšení pro lov neopouští a ať i příští rok můžeme slavnostně zvolat: „Petrův zdar!“.

Marie Kozáková

Souhrnný přehled z dění v újezdské házené

za srpen až říjen

Český pohár mužů

S postupem našich mužů do II. ligy se nám otevřela možnost zahrát si Český pohár mužů, což je specifická soutěž, která se hraje vyřazovacím systémem a mužstvům nižších soutěží nabízí možnost střetnout se třeba i s extraligovými celky. Pro zajímavost, minulý rok například Telnice hostila extraligovou Kopřivnici a uznejte, že takový zápas si někteří hráči nižších soutěží zahrají jen jednou za život. Nás však v prvním kole nečekala žádná Dukla Praha, ale celek z Velkého Meziříčí, se kterým se letos dvakrát potkáme i v naší II. lize. Pohárový zápas nám tedy nabídl konfrontaci s úrovní druholigové házené, se kterou se budeme letos pravidelně setkávat.

Újezd u Brna : Velké Meziříčí 32:31 (20:16) I. kolo, hráno 30. 8. 2019;

Jelikož jsme hráli v pátek v 18:00 na domácí půdě a tomuto historickému zápasu jsme udělali i relativně dobrou propagaci, tak bylo v ochozech docela plno. Zvlášť příjemné bylo vidět tváře mnoha bývalých házenkářů, kteří do hlediště zavítali po mnoha letech. Tito fanoušci a znalci házené tak svými komentáři dodali zápasu potřebnou šňavu a v mezích fair-play dali soupeři pocítit, kdo je tady domácí. Proslulý újezdský kotel těsně nad lavičkami obou týmů chvílemi doslova vřel, a tak pro hosty tradičně těsný kontakt s fanoušky domácích nabral na patřičné intenzitě.

Přestože naše sestava byla ještě oslabena o některé klíčové hráče, na straně druhé se velice dobře ukázaly nově příchozí posily, avšak ani ty nenastoupily k zápasu v plném počtu. Naši borci se na novou sezónu již několik týdnů svědomitě připravovali, takže vlétli do zápasu jako uragán a velice rychle jsme se ujali několikabrankového vedení, které jsme si hlídali až do konce utkání. Za velkého horka tak visela ve vzduchu otázka, jak dlouho toto zběsilé tempo můžou oba celky vydržet. Přestože v naší, zejména obranné hře, bylo vidět mnoho slabin, v útoku se nám náramně dařilo. Naše spojky i křídla skórovaly s lehkostí, že se z toho občas tajil dech. Ale ti pivoti jakoby na hřišti vůbec nebyli! Naštěstí i na postu gólmána máme velkou jistotu.

Přestože jsme celý zápas vedli o několik branek, tak ke konci zápasu se naše vedení smršlo jen na jeden gól. A kdyby soupeř hloupě nepokazil pokus o rychlý útok nějakých 20 vteřin před koncem, mohl zápas dospět do remízového stavu. V tom případě by se muselo prodlužovat, a pokud by se ani pak nerozhodlo, následovaly by sedmičky. Sportovní štěstí však stálo při nás, dle průběhu celého zápasu jsme si výhru nesporně zasloužili. První zápas sezóny v nekompletní sestavě, první vítězství a očividná radost ze hry. V konfrontaci s kvalitou druholigové hry našeho soupeře můžeme hledět do nové sezóny s mírným optimismem. Vítězství znamenalo postup do druhého kola, kde na nás čekal odvěký rival v podobě Sokola Telnice.

Telnice : Újezd u Brna 31:26 (15:12) II. kolo, hráno 11. 9. 2019;

Naši sousedé pojali program před zápasem ve velkém stylu. Samotné zahájení zápasu mužů pak proběhlo ve slavnostním

duchu, kdy první výhoz obstarali starostové Telnice a Újezda a nástup jednotlivých hráčů obou mužstev proběhl v doprovodu těch nejmenších házenkářů. A když to celé doprovází návštěva několika stovek diváků, je o kvalitní sportovní zážitek postaráno. Několik let byla druholigová Telnice pro náš tým (hraje s novými posilami, ale zároveň i s několika nečekanými absencemi) ještě velkým soustem. Telnický, značně omlazený celek, měl osud zápasu pevně v rukou, i když se naši borci chvílemi přibližovali na dohled remízovému stavu. Rozhodla větší zkušenost a širší kádru našich sousedů, kteří se netají postupovými ambicemi a chtějí se letos porvat o I. ligu! V tomto ročníku poháru v házené mužů jsme tedy dohráli, ale dojem zanecháváme velice pozitivní.

Účinkování mužů ve II. lize

K 23. 11. jsou naši muži v tabulce aktuálně na 4. místě se ziskem 8 bodů za 4 výhry (s Ivančicemi, Kuřimí, Velkým Meziříčím a KP Brno) a 3 nešťastné prohry (s Bohunicemi, Kostelcem na Hané a Olomoucí), což je nad očekávání dobré průběžné umístění. Z dosavadní hry je vidět, že nově příchozí posily velice dobře zapadly do mužstva a že se vytvořila výborná parta. Pokud borcům vydrží tréninková morálka, může být naše premiéra ve II. lize pod vedením hrajícího trenéra Jana Lattenberga více než vydařená.

Účinkování mladšího dorostu ve II. lize

Tuto kategorii byste v ligové tabulce pod hlavičkou Újezda hledali marně. Důvodem je skutečnost, že 5 našich dorostenců letošní ročník hraje pod Sokolem Telnice, kam byli „zapůjčeni“ jen pro tuto sezonu. Společný tým je k 15. 11. na 4. místě tabulky II. ligy mladšího dorostu se ziskem 10 bodů za 5 výher a dvě prohry. Nově vytvořený celek je velice kvalitní, a tak má logicky vysoké ambice, které zatím naplňuje. Protože Újezd i Telnice neměli sami dostatek hráčů, dohodli se na spolupráci, která je pěknou ukázkou, jak v našem házenkářském mikrokogionu umíme nejen soupeřit, ale i vzájemně spolupracovat.

Mladší žáci

Bagr cup 2019

V sobotu 31. 8. 2019 jsme pořádali již čtvrtý ročník memoriálu Jaroslava Bagra Konečného v kategorii mladších žáků. Jelikož náš turnaj každým rokem nabírá na atraktivitě, nemáme nouzi o prestižní účastníky. Jakožto celodenní turnaj pro 7 družstev hraný systémem každý s každým (zápas 2×10 minut) má stránku nejen ryze sportovní, ale i společensko-kulturní. Pořadatelé si kladou za cíl nabídnout všem účastníkům i další aktivity, které jim zpestří mnohdy delší čekání na další zápasy, stejně tak je cílem poskytnout všem kvalitní zázemí a bohaté občerstvení. Protože je memoriál vzpomínkou na velkou osobnost československé házené, bylo možné se o Bagrovi dozvědět více z připravených materiálů (fotky, články z novin). Děti však, až na několik výjimek, ocenily daleko více možnost důkladně si pro-

hlédnout nejmodernější tahač (truck) SCANIA, který nám za tímto účelem laskavě zapůjčil jeden ze sponzorů turnaje. Z pohledu pořadatelů to byl mistrovský kousek, protože co může být pro kluky (kteří se ještě nezačali naplno zajímat o holky) zajímavějšího než obrovské zelené auto, že? Vše doplněno výkladem odborníka, který tato auta servisuje.

Stejně tak nemělo chybu ani občerstvení od klasických párků v rohlíku, přes palačinky až po domácí koláče a buchtu. Děkujeme všem maminkám, které měly letošní bufet ve své režii a podařilo se jim u okýnka vytvořit takovou tu domácí a pohodovou atmosféru. Ačkoli celý den panovalo velké vedro, všechny týmy předváděly bojovné výkony a herní kvalita byla na slušné úrovni. Nad ostatní týmy však vyčníval celek SKP Frýdek-Místek, jehož hráči byli nejenom urostlí, ale měli i házenkářskou kvalitu a po zásluze celý turnaj vyhráli. Neztratili se ani naši borci. Čtvrté místo sice znamená ústup z pomyslné slávy, ve všech předchozích ročnících jsme byli druzí, ale zahráli si všichni a bavilo je to. Frýdek byl mimo naše současné síly. S Telnicí jsme sváděli vyrovnaný souboj, kdy rozhodla naše nerozhodnost nebo nevšímavost. Telnice hrála 3:3 a nám by stačilo navázat obránce a rozběhnout se bez míče do otevřené obrany. Několikrát to kluky napadlo a brankář byl bezmocný. Škoda nahrávek bez náznaku, protože tyto míče byly snadnou kořistí obránců. Sokolnice, Veselí i Žďár jsme porazili a v našem posledním utkání jsme nastoupili proti Velkému Meziříčí. Podle dosavadních výsledků stačila remíza a byli jsme na bedně. Zápas se nám nepovedl. Hráli jsme malátně a jaksi bez zájmu, bez života. Velké Meziříčí hrálo naopak s chutí a hráči dali do duelu srdce. Prohráli jsme o dvě branky a třetí místo už nebylo v našich rukou. Potřebovali jsme pomoc Sokolnic. V úplně posledním zápase Velké Meziříčí Sokolnice porazilo a na nás tak zbyly brambory 😊.

Újezdský fotbal žije!

V současnosti máme v oddíle devět týmů: „A“ a „B“ družstva mužů, dorost, starší žáci, mladší žáci, starší přípravka, dvě mladší přípravky, minipřípravka.

Na dnešní dobu, kdy řada oddílů v republice buď zanikla, nebo se sloučila s jinými oddíly (statistika uvádí cca 450 takových oddílů), je to dobrý počet.

Na druhou stranu je třeba vidět i to, že mladší a starší žáci fungují jen proto, že se sloučili s okolními vesnicemi. Spolupráce už nějaký ten rok probíhá s Křenovicemi, Šaraticemi, Zbýšovem a Prací. Rovněž dorost spolupracuje a vytváří družstvo s Tuřany. Poměrně větší počty hráčů jsou u těch nejmenších – přípravek, kterým bychom zde rádi věnovali více pozornosti.

V prvé řadě chceme ještě více rozšířit základnu hráčů, a to různými náborů ve školách a mateřských školkách nejen v Újezdě, ale i v okolních vesnicích. Kromě náboru se pokoušíme navázat kontakty s kluby z vedlejších vesnic jako jsou Kobylnice, Otňice a Žatčany, kde bychom se chtěli domluvit na určité spolupráci, především s mládeží.

Pro ty nejmenší máme k dispozici oficiální soutěžní zápasy (starší a mladší přípravky). Minipřípravce plánujeme účast na turnajích

Na závěr se sluší poděkovat všem za všemožnou podporu našeho turnaje. Poděkování zaslouží rozhodčí, kteří podali bezchybné výkony a velké vedro ve zdraví přežili. Poděkování patří i sponzorům – Městu Újezd u Brna, Scania Czech Republic s.r.o., ASN HAKR Brno s.r.o., Elektro Spáčil, a mnoha dalším. Velice příjemnou byla i návštěva újezdské paní starostky Marie Kozákové, jejíž úvodní slova při zahájení, stejně tak i další slova o plánované stavbě multifunkční haly, zněla velice povzbudivě a slibně. A v neposlední řadě též poděkování patří divákům, sešlo se zde nejen mnoho rodičů a spolužáků našich žáků, ale i několik bývalých spoluhráčů Jaroslava Bagra Konečného.

Účinkování mladších žáků v Jihomoravské lize

Za 7 výher ze 7 zápasů nám patří průběžně 1. místo! Kluci jsou prostě nezastavitelní, a i když je zápasy s těmi nejlepšími teprve čekají, už teď je jasné, že se o budoucnost naší házené nemusíme vůbec strachovat!

Účinkování starších žáků v Jihomoravské lize

Za 5 výher a 2 prohry okupujeme aktuálně 2. místo v tabulce. Co platí o mladších žácích, platí i o těch starších, pokud tedy hrajeme v plné sestavě. Vynikající trenérskou práci u obou žákovských družstev odvádějí pánové Aleš Flajšinger a Luděk Kubát, za což jim patří velký dík!

Účinkování starších žaček v Jihomoravské lize

Holky v každém utkání statečně bojují, ale na svou první soutěžní výhru stále čekají. Věříme však, že pod vedením manželů Kolářových to už nebude dlouho trvat a dosavadní smůla se podaří zlomit!

Pavel Víška

v jiných oddílech a taky chystáme nějaké naše turnaje.

K lepší propagaci našeho fotbalu by měly přispět i webové stránky, na jejichž úpravě v současnosti pracujeme tak, aby v blízké budoucnosti podávaly co nejlepší informace o újezdském fotbale.

Samozřejmě máme zájem, aby hráči, kteří svou fotbalovou úroveň převyšují schopnosti hráčů našeho „A“ týmu mužů, měli další možnost růstu ve větším oddílu. V těchto případech se nabízí nejbližší oddíl SK Líšeň, kde družstvo „A“ mužů v současnosti hraje druhou celostátní soutěž. V Líšni máme nyní tři hráče, z toho dva v dorostu a jednoho v již zmiňovaném „A“ týmu mužů (Adam Fila odehrál v líšeňském áčku několik zápasů a nyní je dočasně na hostování ve Vyškově).

Byli bychom rádi, kdyby se újezdský fotbal dostal ještě na vyšší úroveň. K tomu by mohla napomoci i ideální poloha Újezda blízko Brna s možností vytvoření fotbalového střediska.

Samozřejmě je třeba, aby pro to všichni vedoucí, trenéři jednotlivých týmů a členové výboru, za podpory městského úřadu a sportovní veřejnosti udělali maximum.

Josef Hudec

Vyhodnocení podzimní části fotbalové sezóny

Újezdský fotbalový oddíl oslavil 92 let, a i v takto pokročilém věku se zapojil do soutěží dvěma týmy mužů. „A“ tým byl po letech výsledkového paběrkování ve znojenské skupině 1.B třídy donucen změnit vzduch za hodonínský, a dostal tak možnost procestovat kraje většiny týmu neznámé. „B“ tým se s vypětím sil udržel ve 4. třídě a na podzim tak obrátil nedaleké okolí.

„A“ tým, který v minulých sezónách dvakrát po sobě překonal rekord v minimálním počtu výher nutných k záchraně, si 1.B třídu skupinu C začal až nečekaně užívat. Újezdští si za celý podzim připsali pouze 2 porážky, v prvním a předposledním kole, přičemž zvláště během venkovních zápasů se SK stal postrachem s nejlepší bilancí ze všech týmů. „A“ tým si tak připsal ve 13 kolech 7 výher a 4 remízy, což činí velmi slušných 25 bodů a 4. místo v tabulce s minimálním odstupem na čelo soutěže. Nejlepším střelcem je Tomáš Malásek se 7 brankami, brankář Marcel Nováček udržel šestkrát nulu. Nutno také zmínit tažení pohárem, kde SK Újezd vyřadil mimo jiné Novosedly hrající o dvě soutěže výše, a nakonec vypadl až po prohře 0:1 s taktéž krajskými Bohunicemi.

Ještě lépe se pak vedlo újezdskému týmu mužů „B“, který se také po sezónách ne zcela vydařených zmařil a na podzim podával velmi kvalitní výkony. Ty přetavil v celkem 29 bodů za 9 výher, 2 remízy a jedinou porážku. Právě nad jediným přemožitelem, béčkem Blučiny, má tak „B“ tým v čele tabulky tříbodový náskok a pokud vydrží v nastoleném přístupu, jistě zabouje o postup do III. třídy. Střelecky tým táhnou šestnáctigólový Daniel James Sherlock a desetibrankový Marek Šenkýř. Tým dorostu se v krajské soutěži 1. třídy umístil v polovině soutěže po celkem nevyrovnaných výkonech na 8. místě. Tady budeme věřit a zkusíme dosáhnout toho, abychom se herně více stabilizovali a dokázali se posunout do horních pater tabulky. V kategorii mladších a starších žáků jsme v této sezóně spojili

síly s týmy z Práce, Zbýšova a Křenovic. Po počátečním sehrávání se kluci ze starších žáků postupně dostali do zápasového tempa a nyní jim patří v krajské soutěži 8. příčka.

Mladší žáci doplácí na nezkušenost a nesehranost a po nepřesvědčivých výkonech jim patří průběžně až 12. místo. Zde jsou určitě velké rezervy pro zlepšení. Přes zimu na tom musíme výrazně zpracovat.

Naše nejmladší týmy přípravek předvedly řadu dobrých výkonů a napínavých zápasů. Starší příprava obsadila po podzimní části dobré 5. místo se skóre 76:64. Mezi nejlepší střelce týmu patří Nicolas Prášek s 19 góly, následuje Vašek Beran se 17 brankami a Čenda Beran s 12.

A tým mladší přípravky pod vedením trenérů Michala Jedličky a Romana Stravy předvádí také skvělé výkony a po podzimní části jim patří skvělá 2. příčka se skóre 153:51. Zde bychom chtěli vyzdvihnout zejména skvělý střelecký počín Daniela Jedličky, jenž je s 53 góly nejlepším střelcem soutěže. Nicméně tohoto úspěchu bylo dosaženo za výrazné podpory celého týmu. „B“ tým mladší přípravky se v první soutěžní sezóně zatím trochu rozkoukává, ale i jejich výkony a bojovnost jsou rovněž příslibem do budoucna. Pod vedením trenérů Tomáše Maláška a Přemka Poláka se v tabulce umístili na 6. místě se skóre 57:93. V zimním období se připravujeme se všemi týmy na účast na zimních halových ligách a turnajích v širokém okolí.

Všem týmům a jejich trenérům děkujeme za předvedené výkony a přejeme jim hodně štěstí do dalších bojů.

Děkujeme rovněž všem fanouškům a rodičům za podporu a těšíme se spolu s vámi na pokračování jarní části soutěží a doufáme v neméně úspěšné výkony.

Přejeme všem pohodové prožití zimního období a vánočních svátků...

Jiří Chlubný a Radek Tálský

Kdy zazáří stromeček?

„Vánoční stromeček zavoněl v pokoji“...jen málokterá báseň je spojena s dětstvím a Vánoce tak, jako tato. Není krásnějších Vánoc, než když jsme dětmi anebo malé děti máme. Ať už je to ale jakkoliv, všichni se můžete přijít nadechnout vánočního kouzla 30. listopadu v 16 hodin na náměstí u radnice. Právě tady bude opět rozsvícen vánoční strom za zvuku trubačů a zpívání dětí ze základní a mateřské školy. Máme ovšem jednu horou novinku!

Újezdské maminky budou nabízet občerstvení v podobě teplých nápojů a pochutin. Cenu ať stanoví každý sám, co je ovšem podstatné, výtěžek bude věnován na potřeby dětí z místní ZŠ a MŠ. Na závěr vystoupí se svojí ohnivou show skupina Umbra Verta.

Na rozsvícení stromečku se tedy zahřejete, ochutnáte dobroty, a navíc pomůžete i smysluplné věci. Účinkující děti určitě neodejdou s prázdnou, dostanou sladkou odměnu. A my do-

spělí? Zkusme svět na chvíli vnímat z té lepší stránky a užijme si radost z času, který se dotýká téměř každého z nás. Takže přijďte a pokud bude mráz jako loni, oblečte se víc než dost. Ostatně i taková blízkost času vánočního dokáže hřát. Možná ne zmrzlé ruce, ale u srdce určitě.

Mgr. Markéta Jetelová

Sbor GML otevře bránu adventního času

V neděli 1. prosince k nám přijede koncertovat Sbor učitelů a přátel školy Gymnázia Matyáše Lercha v Brně. Sbor existuje již více jak 10 let. Zpívají v něm nejenom aktivní učitelé, ale i bývalí kantoři, rodiče žáků a přátelé školy. Na repertoáru se objevují písně renesanční, lidové, spirituály a ostatní, písně zpívané nejenom česky, ale i španělsky, hebrejsky, latinsky či anglicky. Sbor se pravidelně účastní akcí školy jako jsou vánoční koncert, vyřazení absolventů a setkání důchodců. Vystupuje i samostatně na koncertech např. v Táboře, Lomnici u Tišnova, Neratově i jinde.

Koncert se uskuteční první adventní neděli od 17 hodin ve Smuteční síni v Újezdě u Brna. Přijďte si užít předvánoční zklidnění a naladění.

Veronika Šinderbalová

Adventní čas a jedinečný koncert Musici Cameralis

Zatímco pro některé je adventní čas dobou shonu a spěchu, věřím, že není málo těch, kteří si najdou chvíli pro poslech krásné hudby. Je přece škoda promarnit tyto chvíle v nákupních centrech či až přehnaně důkladným úklidem domácností či pečením obrovského množství cukroví. Ano, přípravy svátků důležité jsou, ale co naše nitro, potřebujeme být obklopeni tolika hmotnými statky? Neztrácí se smysl doby adventní? Pokud si aspoň občas pokládáte podobnou otázku, jsme na jedné lodi. A kam tedy naše společná loď popluje? Přístavem, kde můžete najít klid, pokoj a vnímat tajemné kouzlo hudby se stane kostel sv. Petra a Pavla v našem městě, a to 7. prosince v 17 hodin. Právě tady vystoupí soubor Musici Cameralis ve složení Vlastimil Bialas – trubka, Jiří Bělík – hoboj, Petr Kolař – varhany a Martino Hammerle Bortolotti – zpěvi. Možná si říkáte, že ta jména znáte. To je správný postřeh. Umělci v Újezdě vystoupili letos na slavnost Tří králů, a to v obřadní síni. Ale protože zvuk varhan je nenahraditelný, rozhodli jsme se s laskavým svolením P. Petra Hoška uspořádat koncert v místním kostele. Zazní díla Maxe Regera, Giuseppe Torelliho, Ennia Moriconeho, ovšem i ryze italské písně určené pro tento vzácný čas.

Ale pojďme ještě o krok dále. Jak vnímají Vánoce někteří z umělců?

Co prozradil barytonista rakousko – italského původu Martino Hammerle Bortolotti?

„Vánoce, jakožto den narození Pána, jsou pro mě nejdůležitější svátky v roce.

Vánoční období znamená zastavení práce a úsilí probíhající po celý rok a také jakési zastavení života a přírody. Je to rovněž společná radost v kruhu rodiny. O Vánocích to však pro mě osobně bývá jiné a ani letošní svátky nebudou výjimkou. V adventním i vánočním čase mám nejvíce koncertních vystoupení. Už léta nejezdím na Vánoce domů k mým rodičům do rodného města Innsbrucku, ale zůstávám v Brně. Letos o Vánocích ale přijedou moji rodiče a sourozenci se svými rodinami za mnou

na Moravu, abychom svátky slavili společně! Na to se opravdu těším.

Už 25. prosince však mám velký vánoční koncert v Uherském Hradišti, takže se v tomto čase setkají umělecká vystoupení s osobními prožitky s rodinou.

Publikum v Újezdě u Brna mám rád, lidé bezprostředně a vřele reagují, a to je jedna z největších odměn, kterou umělec může s pokorou a úctou přijmout.“

A jaký je sváteční čas pro hudebníka Vlastimila Bialase?

„Je to období plné práce, kdy mám spoustu koncertů, na které se pečlivě připravuji. Jsem v tomto čase vyčerpán více než kdy jindy. I když mám rád spíše teplo a slunce, Vánoce jsou dobou ryze sváteční bez ohledu na nepřízeň počasí. Přijedou děti, vnímám výjimečnou atmosféru s nejbližšími. Dárky nejsou to nejdůležitější, pro mě jsou to osobní prožitky vzácných chvíl s lidmi, které mám opravdu rád.

I hudebník Jiří Bělík přispěl se svými prožitky:

„Advent je začátek liturgického roku. Doba půstu, rozjímaní a zklidnění. Nás hudebníky však trochu zmáhá umělecký neklid z většího počtu koncertů. Prostředí kostela s obsahem hudby však i nám dává duchovní naplnění a neopakovatelnou atmosféru pospolitosti.“

Přidávám ještě kousek básně z tajného šuplíku pana Bělíka.

Za okny blikají plamínky, venku se třpytí vločky ve sněhu.

Budou zas Vánoce, lidé si půjdou k stromečku pro něhu.

Jindy se za ni trochu stydí, k ní se neznají,

k stromečku půjdou však spolu, nemusí chodit potají.

O svátečním čase hovořil i varhaník Petr Kolař:

„Čas adventu a Vánoc je pro mě podobně jako pro mnoho dalších kolegů časem zvýšené hudební aktivity, jak koncertní, tak liturgické hudby.

Vždy mě potěší, když vidím krásně vyzdobené město s množ-

stím působivé předvánoční atmosféry a jsem vždy trochu rozpačitý, když po vypuknutí Vánoc 24. 12. mnoho z této krásy mizí. Před Vánoce chodím pravidelně na rorátní mše a moc si je užívám. Musím říci, že mě smysluplně připraví na svátky vánoční."

Co dodat na závěr? Přijďte spolu s námi do kostela sv. Petra a Pavla 7. prosince v 17 hodin.

Čas adventní má přece při poslechu hudby neopakovatelnou hloubku a krásu.

S umělci si psala a hovořila Mgr. Markéta Jetelová

Kdy bude celé naše město zpívat?

Aneb pozvánka na Újezdské vánoční zpívání

V sobotu 14. prosince od 16 hodin se na sokolovně uskuteční první Újezdské vánoční zpívání, na kterém vystoupí místní i přespolní folklórní soubory. Díky velkému počtu organizací pořádajících různé předvánoční akce a koncerty jsme se rozhodli letos uspořádat besídku pod jednou střešou. Můžeme se těšit na pásmo adventních písní, které nám v premiéře představí Újezdská Rozmarýna. Teprve v druhém veřejném vystoupení se nám představí Malá muzika Šternovjánek a s pásmem Došli

jsme k vám na koledu se uvede DFS Šternovjánek. Program bude pokračovat vánočním pásmem v podání Dětského komorního souboru pod vedením Vilmy Novotné a celý program budou uzavírat Začasnští mužáci. Na závěr si s námi jistě všichni zazpíváte známé koledy. Proto chcete-li strávit příjemné předvánoční chvíle, potěšit se z nově připravených pásem, anebo si jen tak zazpívat při vínu či svařáku, budeme se na vás těšit!

Mgr. Michaela Bednářová

Cimbal Classic s vůní Vánoc

V průběhu adventu je času na mále...ne však tolik na mále, abychom si nenašli chvíli pro poslech laskavé hudby. Alespoň tak je charakterizována tvorba skupiny Cimbal Classic, kterou uslyšíte 21. prosince v 18 hodin v sále restaurace Na Rychtě. Pro ty, kteří skupinu neznají, něco málo z jejich webových stránek: V roce 1991 se u příležitosti prvního ročníku folkového festivalu "Okolo Třeboně" objevuje na pódiu šestice hudebníků skrytá pod dlouhý název "Dalibor Štrunc a cimbálová muzika Jiřího Čiháka z Ponědrážky". Seskupení, které vzniklo pro tuto jednorázovou příležitost, se prezentovalo Renesančními tanci pro sólový cimbal s doprovodem malého komorního orchestru a netradičními úpravami lidových písní. Zásadním impulsem, díky němuž nezůstalo pouze u jednoho provedení, bylo společné vystoupení s vycházející hvězdou folkového nebe Vlastou Redlem.

Ohlasy a příjemné pocity ze společného muzicírování svedly oba protagonisty v tentýž a následující rok ještě několikrát dohromady. To vše už pod praktičtějším názvem Cimbal Classic vystihujícím lépe charakter kapely zaměřené na starou hudbu, jejímž středem je netradiční nástroj. Čerstvý a málo popsáný rodný list "pražského" Cimbal Classicu končí na podzim roku 1992 odchodem cimbalisty Dalibora Štrunce do angažmá v Brněnském rozhlasovém orchestru lidových nástrojů (BROLN). V příštím roce zve neexistující soubor Milan "Medvěd" Kolář na festival do Telče. Náhoda a prostá muzikantská filozofie "nic

neodmítat" oživila Cimbal Classic podruhé. Tento důležitý moment popisuje kapelník Dalibor Štrunc u příležitosti vydání CD Čichám člověčinu: "Nevím, proč lidé tenkrát tolik tleskali. Možná ze sluníčka, možná nám pro radost a možná se mi to jen zdálo. Každopádně to bylo něco, co mě donutilo jít náhodám naproti a dát jim i touto deskou punc jistoty, že se jmenujeme, že hrajeme a že to bereme vážně, i když zrovna nejde o život."

Jsem přesvědčena, že stojí za to najít si těsně před začátkem svátků chvíli pro poslech laskavé hudby, té, která není agresivní, vříravá, jen docela prostým a lidským způsobem milá. A že bude koncert laděn mimo jiné i v poetickém duchu Vánoc, na to se můžete spolehnout.

Mgr. Markéta Jetelová

ZŠ Újezd u Brna ve spolupráci s Nadačním fondem

Srdečně si Vás dovoluujeme pozvat na

Vánoční výstavu a jarmark žákovských prací,

které se konají

10. 12. 2019

od 14:00 do 18:00

v jídelně základní školy

(vstup vchodem z ulice Školní u autobusové zastávky).

Součástí akce budou vánoční dílny a další překvapení.

Na Vaši návštěvu se těší žáci a pedagogičtí pracovníci.

Nadační fond JAMIRO srdečně zve všechny na tradiční

VÁNOČNÍ KONCERT

který se bude konat

v neděli 22. prosince 2019 v 16 hodin

ve Smuteční síni u hřbitova.

Jako každý rok, i letos uslyšíte vánoční koledy i komorní skladby v podání dětského komorního orchestru.

Na koncertě vystoupí i cimbálová muzika Jamírek s pásmem brněnských písniček.

V průběhu večera slavnostně pokřtíme naše nové CD pod názvem Tá brněnská brána.

Příběh prvního Vánočního stromu republiky

Vánoční strom republiky se v naší zemi vztyčuje a rozsvěcuje už 95 let. Pojdme si na chvíli odskočit do Brna a vzpomínat, jak tato tradice vlastně vznikla.

Bylo pondělí 22. 12. 1919, kdy se Rudolf Těsnohlídka (1882–1928) – básník, spisovatel, žurnalista a soudnickář Lidových novin vydal spolu se svými dvěma přáteli procházkou přes Líšeň do Bílovic nad Svitavou pro vánoční stromek. K jejich zděšení našli na mýtince pod smrkem odložené nemluvně. Asi sedmnácti měsíční holčičku rychle odnesli na četnickou stanici do Bílovic, kde se jí dostalo pomoci. Děvčátku dali jméno Liduška a byla adoptována rodinou Polákových z Brna. Liduška se později provdala za středoškolského profesora, se kterým odešla do Prahy, kde žila ve spokojeném manželství až do své smrti v r. 1977.

Jako redaktor Lidových novin se Rudolf Těsnohlídka pravidelně zúčastňoval soudních přelíčení v budově trestnice na Cejlu. 8. listopadu 1920 byl přímým účastníkem procesu s šestadvacetiletou brněnskou služkou a matkou nemanželského dítěte, malé Lidušky, kterou Těsnohlídka před necelým rokem zachránil před jistou smrtí v bílovickém lese. S matkou odložené holčičky se tehdy setkal tváří v tvář. Matka byla odsouzena k pěti měsícům těžkého žaláře, zostřeného tvrdým ložem každých 14 dní.

Právě událost s nalezenou Liduškou, spojená také se sociálním citěním spisovatele, přivedla Rudolfa Těsnohlídku na myšlenku založit tradici vánočních stromů se sbírkou pro chudé děti. V sobotu dopoledne 6. prosince 1924 byla za Těsnohlídkovy účasti skácena v bílovickém lese 19 metrů vysoká jedle, která byla ná-

sledující den slavnostně převezena do Brna, aby se 13. prosince rozzářila na náměstí Svobody (tehdy Freiheitsplatz) před stovkami přihlížejících Brňanů. Ti si tak velkou událost nemohli nechat ujít. Vždyť to byl vůbec první Vánoční strom republiky nejen v Brně, ale na celém evropském kontinentu. Hlavní proslov měl tehdejší starosta města Brna Bedřich Macků. Tradice vztyčení Vánočního stromu republiky přetrvala všechny režimy a velké oblibě se ve většině našich měst těší dodnes.

Stručně ze života Rudolfa Těsnohlídky

*7. 6. 1882 Čáslav †12. 1. 1928 Brno

V mládí ztratil Těsnohlídka matku, s níž si rozuměl a ke které velmi lnul. Krátce před maturitou se před jeho očima utopil nejbližší kamarád Fila Weber.

První Těsnohlídkova žena Jindra Kopecká – Těsnohlídková se na jejich svatební cestě po Skandinávii před jeho očima zastřelila, když předtím o této možnosti sama žertovala. Bylo jí pětadvacet let a spisovatel se neustále přesvědčoval, že to nebyla sebevražda. „*Ty mrtva nejsi, ty se jen usmíváš...*“ napsal ve sbírce z roku 1922, kterou věnoval své poslední lásce, třetí manželce Olze.

Druhá žena, Anna Kutilová - Těsnohlídková, kterou si vzal roku 1909, se po krátkém manželství zamilovala do jeho přítele a odešla k němu i s jejich synkem Milanem. V roce 1921 se znovu zamiloval. Jeho vyvolenou byla praktická žena, učitelka,

kteřá neměla zálibu v utrpení, Olga Vasická – Zámečnicková. Patrně na něj měla silný vliv, protože Těsnohlídek o sebe začal více dbát a také literární práce svědčily o tom, že se vrací do života. Svědectví bohužel potvrzují, že šťastní byli oba jen několik let. V roce 1927 jeho žena Olga vážně onemocněla, což Těsnohlídek nedokázal zvládnout. **„Tu paní prosil jsem by zanechala díla / a život žádal jsem, by nezabíjel zatím...“**

Přátelé Rudolfa Těsnohlídka se shodovali na tom, že trpěl výčitkami, protože se v kritických chvílích nedokázal nikdy vzchopit a jednat. Bojoval o svou ženu a současně prožíval minulostí násobenou bezmoc, neschopnost a vinu.

Ve čtvrtek 12. ledna 1928 připravoval Těsnohlídek v redakci Lidových novin v České ulici č. 6 poslední sobotní Rozhlásek (tehdejší vtípně veršované komentáře k aktuálním událostem). Napsal jej a nechal na malém papíře na stole vedle omluvného vzkazu: „Nehněvejte se, že to bylo tady.“ Text Rozhlásku byl následující: „Až já někde kosti složím, / s Rozhláskem si vzpomenu / na Lidovky v městě božím. / Až dám sbohem životu, / kéž mě Rozhlásek můj přečká / aspoň jednu sobotu.“ V Brně ten den od rána sněžilo, bylo krátce po Třech králích a všichni byli nějak smutní. V poledne, když všichni odcházeli na oběd, vymluvil se, že mu není dobře. Poté sáhl do stolu pro revolver a střílel se do hrudníku. Taková byla po(s)lední pauza mistra Rudolfa Těsnohlídka. Smrt nastala téhož dne v 17 hod. v nemoc-

nici na Žlutém kopci. Rozhlásek ho přečkal, jeho žena Olga ne. Když se dozvěděla onu tragickou zprávu, zamkla se v jejich bytě v Kobližné 12 a otráвила se svítiplynem. Smrt si vybrala svou daň do posledního groše. Manželé Těsnohlídkovi jsou pochováni na brněnském Ústředním hřbitově.

Historika na odlehčení

Jestli byl Těsnohlídek „svůj“ v umělecké tvorbě, byl naprosto originální v rukopisu, který byl ukázkou projevu dysgrafie, nad nímž by se uzoufali i grafologové. Mistr Těsnohlídek však měl jednoho obdivovatele v sazeči brněnské tiskárny, který miloval jeho verše a uměl je přečíst stejně jako celé ostatní dílo. Jednou však onemocněl a nebyl, kdo by ho nahradil. Rozhlásek spěchal do tisku, každá rada byla drahá. Tehdy kdosi v redakci vymyslel, že lékárníci přece přečtou každý doktorský škrabopis a poslali sluhu s rukopisem do nejbližší apatyky. Ten se dlouho nevracel, ale nakonec se přece jen objevil s lahví jakéhosi lektvaru a se vzkazem, že se toho mají užívat tři lžičky denně po jídle. Historika je pravdivá, k dobru ji častokrát dával František Gell (novinář z redakce Lidových novin a dopisovatel časopisu Soudní síň), který důsledně trval na tom, že každá zpráva, kterou publikuje, musí být dvakrát ověřená.

Martin Cibulka

Ze starých kronik...

Rok 1931

Listuji v Pamětní knize založené v roce 1923 a nacházím zápisy, o kterých si myslím, že by mohly čtenáře a zájemce o újezdskou historii zajímat. Kronikáře Romana Chrásta, kterého jsem citovala v předchozích číslech Městského zpravodaje, vystřídal v roce 1931 odborný učitel zdejší Masarykovy měšťanské školy Karel Pilný, ten pocházel ze zemědělské rodiny a narodil se 18. května 1888 v Čáslavi. Z uvedeného roku vybírám dvě témata.

„Zápis letošního roku počínám událostí, pro Újezd velmi významnou. Dne 5. července t.r. projel naším městečkem ze svého letního pobytu v Židlochovicích na Napoleonskou výstavu ve Slavkově pan prezident republiky T. G. Masaryk. Uskutěnilo se dlouholeté přání všeho občanstva spatřiti u nás drahocennou hlavu, která pro nás přemýšlela, a upřímně pozdraviti svého Osvoboditele ze jha Habsburků.

Po sdělení této události okresním úřadem zajásala hlavně školní mládež, že bude moci doma v Újezdě pozdraviti prvního prezidenta a zahrnouti láskou a oddaností milovaného tatíčka Masaryka.

Aby zůstala i našim potomkům upomínka na tuto vzácnou chvíli, usneseno v obecní radě zastaviti v Masarykově ulici a poprositi jej o podpis do této pamětní knihy. Žel, že k zastavení nedošlo.

Krátce před výjezdem p. prezidenta rozpoutala se ohromná bouře a zdržela odjezd o plnou hodinu. Při průjezdu Újezdem značně se ochladilo a poprchávalo. Nebylo tedy možno p. prezidenta zastaviti a v obci přivítati. Byla proto tato pamětní kniha poslána na letní sídlo v Topolčanech, kdež nám ji pan prezident vlastnoručně podepsal.“

Pan Karel Pilný se dále vrací na začátek roku 1931 k další události.

„Dne 2. ledna měl Újezd s Rychmanovem a Šternovem skromnou, ale významnou slavnost. Odevzdána svému účelu byla nová budova pro Masarykovu měšťanskou školu. Po 18 let umístěna byla měšťanská škola v budově obecné školy, ježto odpor několika vlivných jedinců zmařil stavbu vlastní budovy v roce 1913. Počátkem naší státní samostatnosti změnily se značně v Újezdě politické poměry a škola získala mnohem více přátel. Když v desátém roce naší státní samostatnosti ukázala se potřeba stavby, nebylo již zásadního odporu a 7. března 1930 – v den 80tých narozenin našeho milovaného prezidenta T. G. Masaryka – kladen byl základní kámen. Jméno prezidentovo způsobilo pravé nadšení a vzácnou svornost i shodu Újezda, takže za půl roku byla novostavba téměř hotova a před Vánocemi se v ní již částečně učilo. Rodiče zdejších obcí dali svým dětem na Ježíška v památném roce 1930 nejkrásnější a nejcen-

nější dárek: prostrannou školu s jasnými a teplými učebnami, bohatě vybavenou učebnými pomůckami. Tento moment vyzvedl ve svém projevu p. rada politické správy R. Kabela. Zdůraznil zvláště svornost politických stran a vzácné porozumění pro školu se strany obecního, které v době těžké finanční krise věnovalo tak značný obnos pro dobro dětí. Jako předseda okresního školního výboru poděkoval všem, kdož o výstavbu školy se přičinili. Pan okresní školní inspektor V. Baráček blahopřál obcím k tak vznešenému dílu, které výstavností dominuje okolí. Svěřil se přítomným, že naplněn jest radostí a pýchou nad újezdskými školami, které prostorností, jakož i bohatým vnitřním vybavením jsou první na okrese. Ocenil také práci učitelských sborů, která jest zcela na výši doby a úměrná nákladu, který občanstvo na školu věnuje. Připomněl, že práce ta je uznávána úřady i veřejností, jak o tom svědčí vyvěšené diplomy ve sborovně. Přál učitelkému sboru, aby v této moderní škole práce jej těšila zvýšenou měrou a přeje žactvu, aby odtud vycházelo ozbrojeno základními vědomostmi a vychováno pro mravný a odříkavý život v duchu Masarykově ku prospěchu nejen zdejší obce, ale celé naší vlasti.

P. inspektor vzpomněl s uznáním i dělnictva, které na stavbě s chutí a nadšením pracovalo a zdůraznil, že i jemu musí platit vděk dětí na brzké umožnění vyučování v nové budově. Rozhovořil se též o přelomu ve školství – o činné škole – doporučí zdejšími činitelům zřízení 4. třídy měšťanské. Předseda místní školní rady O. Jelínek odevzdal klíče od nové školy řediteli s přáním, aby tuto spravoval správně a spravedlivě ku prospěchu a blahu dětí i občanstva. Ředitel Fr. Mervart přijal tyto se slibem řídit tuto školu tak, aby zůstala trvalou ozdobou obce i okresu. Poděkoval za učitelský sbor místním činitelům za oběť, kterou ve prospěch místního školství přinesli a slibuje v odměnu zvýšenou činnost učitelstva ve prospěch školy.

Plány na školu vypracoval místní rodák, stavitel Leopold Haluza a stavbu též provedl ve spojení se zednickými mistry A. Matouškem ze Šaratic a R. Jiráčkem ze Sokolnic.

Stavba stála i s doplněním vnitřního zařízení právě tři čtvrtě milionu, stavba sama vyžádala si nákladu 700.000 Kč. Vše bylo provedeno velmi úsporně a při tom prakticky, což uznala i úřední kolaudační komise. Téměř všechny práce vykonávali místní řemeslníci a dělníci.

Na tento obnos zaplatil Újezd 703.000 Kč, Rychmanov 57.000 Kč a Šternov 15.000 Kč, dle daňové základny z roku 1929, která činila pro Újezd 44.810 Kč, Rychmanov 3.627 Kč a Šternov 950 Kč.

K účelu tomu udělala naše obec výpůjčku u Hypoteční banky 1/2 milionu korun, z kmenového jmění obce vypůjčila si 140.000 Kč a zbytek vypůjčila na kratší dobu u místních záložen.“

Z Pamětní knihy vybrala a vypsala Rostislava Paarová

Betlémská hvězda ať vám jasně svítí...

Říká se, že na Vánoce vedou všechny cesty domů... A jaké jsou moravské Vánoce tam, kde je to naše doma? Jak se slaví, kde se vzaly tradice, zvyky, obyčeje? Chceme-li je poznat, obraťme se k jejich původu.

Stejně jako u většiny evropských národů i u národů jiných světadílů patří také v České republice Vánoce mezi největší a nejoblíbenější svátky v roce. Náš národ si v průběhu staletí vytvořil tak osobitou podobu těchto svátků, že pojem Vánoce má v našich krajích specifický kulturní význam.

Po celý prosinec se v lidových zvycích objevovaly různé tajemné postavy, nesoucí v sobě skrytou symboliku. Pojďme se na některé z nich podívat.

Barborky byly ženy v bílém oblečení s obličejem od mouky, které obcházely obydlí v předvečer 4. prosince, kdy je svátek svaté Barbory. Neposlušné děti šlehaly metlou, hodné obdarovávaly. Dnes už zůstalo tradicí jen trhání třešňových větviček. Svobodné dívky si 4. prosince měly přesně v okamžiku, kdy se první sluneční paprsek dotkl

obzoru, ulomit třešňovou větvičku. Jestliže rozkvetla na Štědrý den, znamenalo to, že se slečna do roka vdá. Jinde děvčata uřízla větviček víc a každé dala jméno jednoho z chlapců, kteří jí byli sympatičtí. Nevěstou měla samozřejmě být toho, jehož větvička vykvetla nejdříve.

Další byly Lucky. Na svátek sv. Lucie platil přísný zákaz předení. Lidé věřili, že přadleně, která by neuposlechla tohoto zákazu, naplní Lucie komínem světnici prázdnými vřeteny. A běda ženě, která by je nedokázala obratem napříst. Obchůzkové Lucie (Lucky, Lucy, Loucky, Luciny) kontrolovaly domácnosti, zda snad nějaká žena nepředě. Mnohdy to byla i převlečená sousedka. Mívaly na sobě dlouhé pláště a obličej zakrytý maskou ze dřeva a papíru, která se podobala čapímu zobáku. Zobákem Lucky výhrůžně klapaly.

Vánoce se ovšem neobejdou bez tradičních symbolů, patří k nim mimo jiné adventní věnec, jmelí a mnohdy i úsměvné zvyky.

Adventní věnec má kruhovou podobu, která symbolizuje ustavičnou cestu Slunce a zároveň i věčnost. Krátké dny v prosinci před "drsnými" nocemi jsou nejtmavšími v roce. Je to čas bludiček, skřítků a bílých paní, jejichž návštěva, jak se věřilo, zaručila velkou úrodu pro příští rok. Věnce, které byly v oknech obydlí a dvorců, měly ukázat na cestu těmto bytostem. A od těchto světél až k adventnímu věnci, jenž ohlašuje blízké narození Krista, je už jen krátká cesta.

Na první neděli adventní se rozsvěcuje první (fialová) svíce. Tato svíce se obvykle nazývá „svíce proroků“ na památku proroků, kteří předpověděli narození Ježíše Krista. Svíčka představuje naději a očekávání. Každý další týden v neděli se zapálí další svíčka. Na druhou neděli adventní je zapálena druhá fialová svíce. Tato obvykle reprezentuje lásku. Některé tradice ji označují jako

svíčku „betlémskou“, která symbolizuje Kristovy jesle. Na třetí adventní neděli Gaudete, tedy radostnou, je zapálena růžová nebo růžově svítící svíčka. Obvykle se nazývá „pastýřská“ a představuje radost. Čtvrtá, poslední fialová svíčka, je pojmenována „andělská“ a představuje mír a pokoj. Je rozsvícena na čtvrtou neděli adventní.

K tradiční výzdobě českých domácností patřilo a stále patří jmelí, ať už zelené anebo pozlacené. Křesťanská tradice hlásá legendu, že jmelí bylo původně samostatně rostoucím stromem, ze kterého

Josef vyrobil pro Ježíška kolébku. Ze stejného dřeva byl pak vyroben kříž, na němž Ježíše ukřižovali. Strom se ze samého studu rozpadl na malé větvičky, a snad aby svou vinu odčinil, nosí prý lidem štěstí.

Už v dávných dobách se také přišlo na to, že listy jmelí mají léčivé účinky. Léčily se s ním různé nemoci, včetně neplodnosti; v některých krajích byli přesvědčeni, že početí napomůže už jen pouhá přítomnost jmelí v domě.

Díky tomuto půvabnému výkladu (nebo chcete-li receptu) se zřejmě dodnes pod jmelím líbáme.

Zvyky na Štědrý den (i ty méně známé)

Med

Na Štědrý den bychom si měli namazat tváře medem, jen tímto způsobem zaručíme to, že nás budou mít druzí rádi.

Házení střevecem

Svobodné dívky mohou na Štědrý den snadno zjistit, jestli se budou v dalším roce vdávat. Bota se hází přes hlavu, a pokud dopadne patou směrem ke dveřím, svatba se konat nebude, když ale směrem ven míří špička boty, dá se svatba očekávat.

Jablečné kouzlo

Dvanáct jaderék dáme do misky s vodou. Kolik jich vyplave na hladinu, tolik bude v příštím roce měsíců s nedostatkem deště.

Štědrý den a večeře

Přes den nesmíte zametat, protože byste si vynesli štěstí. Při samotné večeři počet strážníků musí být vždy sudý, pokud není, dává se talíř navíc pro nečekaného hosta. Pod talíř se dávají rybí šupinky, které si pak každý dá do své peněženky a ty zajistí dostatek peněz na celý příští rok. A také se nesmí zapomenout, že se od svátečního stolu nesmí vstávat a odcházet až do skončení večeře. Ke společné večeři se zasedá, když vyjde první hvězda. Co dodat na závěr? Snad to lépe řekne báseň Josefa Suchého – Betlémská hvězda.

*A budme spolu šťastni ve vrtkavém bytí,
kde peřejemi víří prudký tok.*

*Betlémská hvězda ať vám jasně svítí
na další cestu celý příští rok.*

Mgr. Markéta Jetelová

S koncem roku přichází čas velkých svátků – Vánoc. Jejich součástí je i svátek Zjevení Páně neboli Tří králů, kdy si připomínáme mudrce, kteří se podle vyprávění evangelií přišli poklonit právě narozenému Ježíši do Betléma. S tímto svátkem byla už od středověku spojena tradice koledování – koledníci (často chudé děti) chodili s písní dům od domu, přáli vše dobré a na dveře psali C + M + B doplněné letopočtem jako přání do celého roku (jedná se o iniciály latinského požehnání Christus mansionem benedicat, tedy Kristus ať žehná tomuto domu). Dostávali jídlo nebo jiné drobné dárky. Na tradici v roce 2000 navázala Charita Česká republika a dala jí nový význam: koledníci obcházejí dům od domu a zvou všechny lidi k účasti na pomoci těm, kteří to právě potřebují.

Tříkrálová sbírka

Chceme Vám touto cestou ohlásit dvacáté pokračování Tříkrálové sbírky na začátku nového roku. Koledovat se může od 1. do 14. 1. 2020. V Újezdě u Brna se skupinky koledníků vydají na cestu v sobotu 11. ledna 2020. V případě zájmu o pomoc se obraťte na vašeho místního koordinátora sbírky. Kontakt: Mgr. Bohdan Hladký, tel.: 774 300 581, e-mail: adeodat@seznam.cz.

Každý vedoucí skupinky se bude moci prokázat průkazkou potvrzenou vedením Charity ČR a platným občanským

průkazem. Pokladnička bude zapečetěna a označena znakem Charity ČR.

Výtěžek letošní Tříkrálové sbírky chceme z větší částí použít na vybudování nového výtahu v budově hospice sv. Josefa pro přemísťování hospicových pacientů a taky udělat rekonstrukci některých vícelůžkových hospicových pokojů na jednolůžkové. Dále pak potřebujeme zakoupit zdravotní a kompenzační pomůcky a pomůcky pro manipulaci s imobilními klienty.

V předešlém roce jsme tak díky vybraným prostředkům mohli pořídit nová lehátka a vozíky na převoz hospicových pacientů. Rozšířili jsme Charitní pečovatelskou službu zakoupením nového auta a podařilo se nám nainstalovat přenosné klimatické jednotky v prostorách hospice sv. Josefa.

Doufáme, že Vám letošní koledování udělá radost a přinese mnoho dobrého nejen k Vám, ale i do domácností lidí, kterým je určena následná pomoc.

Za spolupráci a pomoc předem děkujeme.

Radostné Vánoce a požehnaný rok 2020 za Oblastní charitu Rajhrad přeje

Mária Durkáčová

MVDR. S. MULLEROVÁ

Tuřanská 52, Tuřany

tel.: 602 559 860

e-mail: simona.homeopatie@seznam.cz

**VETERINARNÍ A ALTERNATIVNÍ ORDINACE
7 DNÍ V TÝDNU**

OD 11 TI DO 20 HODIN, VŽDY NA OBJEDNÁVKU TEL NEBO SMS.

Darujte krevní plazmu, zachráníte životy!

Dárcovství krve je v dnešní době už poměrně známé téma. Darovat se dá také krevní plazma, která je pro záchranu lidských životů neméně důležitá. Více než jeden milion dětí a dospělých po celém světě potřebuje léky vyrobené z plazmy.

Na otázky ohledně darování krevní plazmy nám odpověděl vedoucí lékař společnosti Cara plasma, s.r.o. MUDr. Jan Richter.

Co je to krevní plazma? Komu pomáhá?

Krevní plazma je tekutá složka krve, nedá se nijak uměle vyrobit a slouží pro výrobu nenahraditelných léků. Léky z krevní plazmy se využívají například při velkých operacích, po vážných nehodách, pomáhají při léčbě rakoviny, hemofilie a u lidí s poruchami imunity. Každý váš odběr tudíž může někomu zachránit život.

Bolí to?

To je častá otázka prvodárců krevní plazmy. Nebojí a je to velmi podobné odběru krve. Při každém odběru plazmy dárci prochází lékařskou zdravotní prohlídkou společně s krevním obrazem. Také vás otestují a zjistí, zdali netrpíte nějakým infekčním onemocněním (HIV, žloutenka, syfilis, atd.). Máte tedy pravidelný přehled o svém zdravotním stavu. Celý proces odběru plazmy je zcela bezpečný a trvá přibližně 45 minut. Aby byl čas strávený darováním plazmy příjemný, můžete se bavit čtením, koukáním na filmy nebo poslechem hudby.

Kdo a jak často může darovat krevní plazmu?

Darovat může zdravý člověk ve věku 18-60 let s váhou mezi 50 až 130 kg. V intervalu až 1x za 14 dní. Pokud chodíte darovat i krev, je třeba pamatovat na rozestupy mezi odběry. Mezi krví a plazmou jsou to minimálně 4 týdny a mezi plazmou a krví to jsou týdny dva.

Budu mít nějaké výhody?

Jako dárci plazmy máte nárok na spoustu benefitů. Například si za každý odběr můžete odečíst 3000 Kč od základu daně z příjmu do výše až 15% tohoto základu, zároveň máte nárok na den placeného volna anebo Vám nabídneme náhradu nákladů ve výši 600 Kč za

každý odběr a další benefity.

Kam můžu jít darovat?

Darovat můžete jít do Břeclavi, Jana Palacha 36 nebo do brněnské Olympie – vchod od Olympia parku. Objednat se můžete online na stránkách www.darujplazmu.cz.

Tak co říkáte? Takový dobrý skutek může udělat každý z nás, stačí jen chtít. A věřte, ten pocit, že jste pomohli, ten je k nezaplacení. ;) Nebuďme lhostejní k tomu, co budeme potřebovat třeba někdy všichni. Přijďte darovat a pomůžete. Děkujeme za to, že pomáháte. Pomáhat je lidské.

sportovní areál Masarykovo nám. 7, Telnice 664 59

ORLOVNA TELNICE

www.oreltelnice.cz
rezervace na čísle 739 079 895 nebo 544 224 040
otevřeno ÚT-PÁ 15.00-22.00 / SO 14.00-22.00 / NE 14.00-21.00

SPINNING **JÓGA**
FLORBAL **STOLNÍ TENIS** **KUŽELKY**
BADMINTON **POSILOVNA**
TENIS **NOHEJBAL** **SOLÁRIA**
BASKETBAL **BILIÁR**
GOLFOVÝ SIMULÁTOR **RICOCHET** **VOLEJBAL**

* Potěšte své blízké dárkovým poukazem na sportoviště. *

RESTAURACE ORLOVNA - SVATBY - OSLAVY - KONFERENCE

DOBRÝ SKUTEK ZA STARÝ MOBIL?

Odevzdejte **do 31. ledna 2020** na Vašem městském úřadě nebo v místní škole svůj vysloužilý (i zcela nefunkční) mobilní telefon a přispějete částkou 20 Kč, kterou společnost ASEKOL a.s. věnuje neziskové organizaci *Společnou cestou s námi* - výtěžek této akce bude použit na pomoc potřebným rodinám (s handicapovaným členem) ve Vašem okolí.

Navíc: pokud na sebe zanecháte kontakt, zařadíte se do slosování o telefon Samsung Galaxy, který věnoval hlavní sponzor této akce, společnost ASEKOL a.s.

Zbavte se nepotřebného, nefunkčního přístroje a současně pomůžete dobré věci!

Akci připravil Dobrovolný svazek obcí Region Cezava, jehož členem je i Vaše obec, ve spolupráci se společností ASEKOL a.s.

Akci podporují obce:
Blučina, Měnín, Moutnice,
Nesvačilka, Nikolčice,
Otmarov, Otnice, Telnice,
Těšany, Žatčany
a Újezd u Brna.

Která obec či město Regionu Cezava pomůže potřebným rodinám nejvíce ...?

www.region-cezava.cz

www.spolecnoucestou.cz

www.asekol.cz

Jihomoravský kraj

Město Újezd u Brna ve spolupráci s Kulturně školskou komisí vyhlašuje soutěž o

NEJLEPŠÍHO SNĚHULÁKA

Zúčastnit se může každý, kdo ve zvoleném období postaví sněhuláka ze sněhu, vyfotí se s ním a fotku nám pošle na emailovou adresu zpravodaj-ujezd@seznam.cz (do emailu uveďte jméno stavitele. Můžete nám i napsat proč jste postavili zrovna takového sněhuláka.

Vyhlašovat budeme první tři místa a můžete se těšit na hezké odměny!

Soutěž probíhá v období od 20.12.2019 - 29.2.2020.

Jak třídit odpady z domácností?

Třídění odpadů stanovuje zákon o odpadech. Cílem je chránit přírodní zdroje, protože druhotné suroviny mohou být namísto dovážených primárních surovin znovu využity ve výrobě. Tříděním odpadů snižujeme výdaje obce na odstranění směsného komunálního odpadu.

►► Co je důležité?

Pokud možno **předcházet vzniku odpadů** – například nekupovat výrobky s nadbytečnými obaly. **Třídít odpady hned**, jakmile vzniknou, zvláště do košů, tašek, pytlů... Do barevných kontejnerů dávat opravdu **jen to, co tam patří** – znečištěné obaly mohou znehodnotit celý obsah kontejneru. Před vhozením do kontejneru **minimalizovat objem odpadu** sešlápnutím.

Plast

Patří sem:

- sešlápnuté PET lahve (i s víčkem)
- nápojové kartony – obaly (krabice) od mléka a nápojů
- sáčky, tašky, folie
- polystyren
- kelímky od másla, jogurtů a jiných potravin
- plastové obaly od šamponů, mycích a pracích prostředků
- CD/DVD

Nepatří sem:

- linoleum, PVC
- pryžové výrobky
- koberce
- textil
- pěnový polyuretan-molitan
- pneumatiky
- videokazety
- kabely
- obaly od olejů, obaly silně znečištěné zbytky jídla
- obaly od nebezpečných látek, barev, chemikálií a léčiv

Sklo bílé

Patří sem:

- veškeré bílé obalové sklo (lahve od nápojů bez kovových či plastových uzávěrů, skleněné nádoby)
- tabulové sklo čiré

Nepatří sem:

- porcelán
- drátosklo
- varné sklo
- televizní obrazovky
- PC monitory

Sklo barevné

Patří sem:

- veškeré barevné obalové sklo (lahve od nápojů bez kovových či plastových uzávěrů, skleněné nádoby)
- tabulové sklo zbarvené

- zrcadla
- automobilová skla
- lahvičky od léčiv
- zářivky, výbojky, žárovky

Bioodpad

Patří sem:

- zbytky jídel rostlinného původu
- zbytky ovoce a zeleniny
- zbytky pečiva a obilnin
- květiny
- kávový odpad vč. filtrů a ubrousků
- čajové sáčky
- listí, seno, sláma
- piliny, hobliny v menším množství
- zahradní odpad

Nepatří sem:

- fritovací olej
- jednorázové pleny
- uhynulá zvířata
- skořápky od vajíček
- zbytky masa, kosti, kůže
- trus zvířat
- zvířecí srst
- popel
- cigarety

Papír

Patří sem:

- noviny, časopisy
- školní sešity
- brožury
- reklamní letáky
- katalogy
- psací a balicí papír
- čisté papírové obaly a sáčky
- rozložené krabice
- kartony
- knihy

Nepatří sem:

- znečištěný a mastný papír
- voskovaný papír
- obaly od másla
- nápojové kartony – obaly (krabice) od mléka a nápojů
- zbytky tapet
- papírové kapesníky
- ubrousky
- jednorázové pleny

Co se děje s odpadem dále? Papír se lisuje do velkých balíků a je následně odvážen do papíren. Plasty jsou podle druhů dotříděny a slisovány případně podrceny a jsou předány k dalšímu zpracování. Skleněné střeby se sváží odděleně (tj. zvláště bílé a barevné) na překladiště naší společnosti a ve velkých objemech se pak dostane do skláren. Bioodpad putuje rovnou do kompostáren k výrobě kompostů a substrátů. **TŘÍDĚNÍM SPOLEČNĚ CHRÁNÍME PŘÍRODNÍ ZDROJE. DĚKUJEME.**

►► www.suez.cz ►► info@suez.cz ►► 800 102 000

Jak to bude s odvozem odpadů přes vánoční svátky?

Harmonogram svozů společnosti SUEZ je následující:

Svozový den

úterý 24. 12. 2019

středa 25. 12. 2019

čtvrtek 26. 12. 2019

středa 1. 1. 2020

Náhradní termín

sobota 21. 12. 2019

sobota 28. 12. 2019

čtvrtek 26. 12. 2019

sobota 4. 1. 2020

Pořad bohoslužeb o Vánocích

Kostel sv. Petra a Pavla

Římskokatolická farnost v Újezdě u Brna

Úterý **24. 12.** ve 21 h – Štědrý den

Středa **25. 12.** v 8 h a v 11h – Slavnost Narození Páně

– v 16 h besídka dětí a svátostné požehnání v kostele

Čtvrtek **26. 12.** v 8 h a v 11 h. – Svátek sv. Štěpána, prvomučedníka

– ve 14 h živý betlém u kaple sv. Antonína

Pátek **27. 12.** v 17 h – Svátek sv. Jana, evangelisty – mše svatá za vinaře

Sobota **28. 12.** v 8 h – Svátek svatých Mláďátek, mučedníků

Neděle **29. 12.** v 8 h a v 11 h Svátek Svaté rodiny Ježíše, Marie a Josefa

– obnova manželských slibů

Úterý **31. 12.** v 17 h – na poděkování za rok 2019

Středa **1. 1.** 2020 v 8 h a v 11 h Slavnost Matky Boží Panny Marie

Evangelický kostel

Kazatelská stanice Újezd u Brna – Rychmanov

Společná ekumenická bohoslužba s Večeří Páně Farního sboru

Československé církve evangelické a Farního sboru Církve československé husitské

26. 12. 2019 v 9:00 hod.

Plán akcí na nejbližší měsíce

Prosinec 2019

- 1. 12. Koncert Pěveckého sboru učitelů a přátel školy GML, smuteční síň, v 18 hodin
- 5. 12. Mikulášská besídka pro děti, klubovna u parku, od 14 hodin zdobení perníčků (pokračování 6. 12. od 13 hodin), v 17 hodin přijde Mikuláš
- 6. 12. Mikulášské posezení pro seniory, jídelna DPS, v 16 hodin
- 7. 12. Koncert Musici Cameralis, kostel svatých Petra a Pavla, v 17 hodin
- 7. 12. Rozsvícení vánočního stromu před sokolovnou, v 17 hodin
- 14. 12. Újezdské vánoční zpívání, Sokolovna, v 15 hodin
- 21. 12. Koncert Cimbal Classic, sál Na Rychtě, v 18 hodin
- 22. 12. Vánoční houslový koncert NF Jamiro spojený s křtem nového CD cimbálové muziky Jamírek, obřadní síň, v 16 hodin
- 26. 12. Živý betlém, u kaple sv. Antonína, ve 14 hodin

Přehled plesů – leden, únor 2020

- 11. 1. Ples SK Újezd u Brna, sál Na Rychtě
- 18. 1. Městský ples, sál Na Rychtě
- 25. 1. Vinařský ples, sál Na Rychtě
- 1. 2. Věneček, sál Na Rychtě
- 7. 2. Šibřínky, Sokolovna
- 8. 2. Hasičský ples, sál Na Rychtě
- 22. 2. Ostatky, sál Na Rychtě

Jak a proč psát do Zpravodaje

Příspěvky posílejte ideálně ve formátu MS Word.doc na adresu zpravodaj-ujezd@seznam.cz. Fotky zasílejte samostatně přiložené ve formátu jpeg, jpg, bmp. Každý článek musí mít nadpis a nesmí chybět podpis autora. KŠK si vyhrazuje právo na korekturu a stylistickou úpravu textu.

A proč psát do Zpravodaje? Chcete – li se podělit s občany o své postřehy, podněty, připomínky, zážitky z akcí či na akci upozornit, máte zde prostor. Je to možnost, jak oslovit občany města, je to mnohem lepší a smysluplnější cesta, nežli v prostoru neveřejném vést plané diskuse, ze kterých vzejde informace typu: Jedna paní povídala...Každý občan města může přispět, využijte možnosti psát do Zpravodaje!

Členové KŠK

Městský zpravodaj Újezd u Brna. Vydává Město Újezd u Brna, Komenského 107, 664 53 IČ 00282740, zapsán do evidence periodického tisku pod registračním číslem MK ČR E 10211. Vychází 6× ročně, v sudém měsíci. U závěrka příspěvků je vždy 15. den v lichém měsíci. Redakční radu tvoří členové Kulturně-školské komise. Korektury: Mgr. Marie Lišková. Autoři fotografií: Archiv Martina Cibulky, web Cimbal Classic, Pigsels.com – fotobanka zdarma, archiv knihovny, archiv sboru GML, Vilma Novotná, Stanislav Pospíšil st., Josef Hudec, Jiří Chlubný, Radek Tálský, AdobeStock.com. Příspěvky zasílejte na zpravodaj-ujezd@seznam.cz. Redakční příspěvky se nevracejí. Grafické zpracování: Lubomír Koláček, TISK LUK Brno. Tisk: Jiří Kudrna, Brno.